

scipuli spem perdididerant quā in illo iā habere ceperant: Quō tūc vix vnus latro spauit i cruce: nunc sperat gentes longe lateq; diffuse: et ne in eternū moriant: ipsa in qua ille mortu⁹ est cruce signant. Nullus igit v⁹ negat vel dubitat p iesuz xpm tale quale istis sacris litteris pñunciat futurū eē nouissimuz iudicium: nisi qui eisdē lris nescio q̄ incredula anōsitate seu cecitate nō credit: q̄ iā veritatē suā orbi demōstrauere terraz. In illo itaq; iudicio vel circa illud iudiciū: has res didicim⁹ eē futuras. **H**eliā thesbiten fidē iudeoz: anti xpm psecuturū: xpm iudicatur: mortuoz resurrectionē: bonorū: malozq; direptionē: mūdi pflagrationē: eiusdēq; renouationē. **Q**ue oīa q̄dē vērura eē credendū ē. **S**z q̄bus modis: et quo ordine veniāt: magis tūc docebit rerū experientia: q̄ nūc valet pseq; ad pfectū hoīm intelligētia. **E**xistimo tū eo q̄ a me cōmemorata sūt ordine eē vērura. **D**uo nob ad h⁹ op⁹ p̄tinētes reliq; sūt libri vt adiuuātē dño pmissa cōpleamus: q̄z p̄mus erit de malozum supplicio: alius de felicitate iustozum. **I**n quibus maxie sicut de⁹ dicta: uerit argumēta refellent hūana: q̄ p̄tra p̄dicta ac pmissa dīna sapienter sibi miseri reddē vident: et salubris fidei nutrimenta velut salua et ridenda p̄tēnt. **Q**ui dō fm deū sapiūt: oīa q̄ in credibilia vident hoīb⁹ et tū scripturis sanctis q̄rū iāditas multis mōis asserta ē p̄tinent: maximū argumētū tenēt veracē dei oīpotentiaz quē certū nullo mō hnt in eis potuisse mentiri et posse facere qd impossibile est infideli.

ExPLICITUS ē liber vicesimus.

Incipiūt capitula libri: xxj.

- i** **Q**ue ordie disputatōis q̄ p̄us differendū est de p̄petuo supplicio dānatoz cū diaboloz: q̄z d̄ eterna felicitate sanctorū.
- ii** **A**n possint corpa i vstioe ignis eē p̄petua.
- iii** **A**n consequens sit vt corporeū dolorē sequatur carnis interitus.
- iiii** **D**e naturalibus exemplis quoz cōsideratio doceat posse inter cruciatuū videntia corpora p̄manere.
- v** **Q**uanta sint que non recte queāt agnosci et tamen eadē eē nō sit ambiguum.
- vi** **Q**ue non oīta miracula nātia sint: s̄ pleraq; hūano ingenio modificata: pleraq; aut demonū arte composita.
- vii** **Q**ue in rebus miris sūma credendū ratio sit oīmpotentia creatoris.
- viii** **N**on esse p̄tra naturā cū in aliqua re cuius natura innotuit aliqd ab eo qd erat notū incipit esse diuersum.
- ix** **D**e gehēna et eternaz q̄litate penaz.

- x** **A**n ignis gehēnalis si corporalis est possit malignos spūs. i. demones incorporeos tactu suo adurere.
- xi** **A**n h⁹ rō iusticie hēat vt nō sint extensiora penarū tpa q̄ fuerit peccatozū.
- xii** **D**e magnitudine p̄uaricatiōis p̄me ob quā eterna pena oībus debeat: q̄ extra gratiā fuerint saluatoris.
- xiii** **C**ōtra opionē eoz q̄ putāt crimiof supplicia post mortē cā purgatōis adhiberi.
- xiiii** **D**e penis tpalibus istius vite q̄bus subiecta est hūana conditio.
- xv** **Q**uōmō opus gratie dei eruentis nos p̄funditate veteris mali: ad futurū seculi p̄tineat nouitatē.
- xvi** **S**ub q̄bus gratie legibus oīnes regnatorum habeant etates.
- xvii** **D**e his q̄ putāt nullox hominum penas in eternū esse mansuras.
- xviii** **D**e his qui nouissimo iudicio p̄pter intercessionē sanctorū neminez hominū putant esse damnandum.
- xix** **D**e his q̄ ipunitatē oīm p̄ctorū p̄mittūt etiā hēric: p̄p̄ p̄ticipatiōē corpis xpi.
- xx** **D**e his q̄ nō oīb⁹: s̄ eis tm̄ q̄ apud catholicos sūt regnati etiā si postea i multa crimia errozesq; p̄perit: indulgētia pol.
- xxi** **D**e his q̄ eos q̄ p̄manēt i catho (licentē lica fide etiā si pessime vixerint: et ob hoc vzi meruerint: tm̄ p̄pter fidei sūdamētū saluādos esse definiunt.
- xxii** **D**e his q̄ putant ea crimia que int̄ elemosynarū opa cōmittunt: ad dāna ationis iudiciū non vocari.
- xxiii** **C**ōtra opionē eoz q̄ dicūt nec diaboli nechoīm maloz p̄petua futura supplicia.
- xxiiii** **C**ōtra eoz sensū q̄ in iudicio (plia dei oībus reis p̄pter sanctorū p̄ces putant esse p̄cendum.
- xxv** **A**n hi q̄ inter hereticos baptizati sūt et deteriores postea male viuēdo facti sūt: vel hi q̄ ap̄d catholicos renati ad hereses aut scismata trāsierūt: vel hi q̄ a catholicis apud q̄s renati sūt nō recedētes crimiose viuere p̄stiterūt possint p̄uilegio sacramētoz remissionem eterni sperare supplicij.
- xxvi** **Q**uid sit in fundamento hē xpm et q̄bus spondeat sal⁹ q̄si pignis vstura.
- xxvii** **C**ōtra eoz p̄uasiōē qui putāt sibi nō ob futura p̄ctā: in quibus cum elemosynas facerent p̄stiterunt.

In hoc vi-
cesimo pri-
mo li. inci-
pit agere de
additionib⁹
finiuz vtri-
usq; ciuita-
tis dei et di-
aboli. Et p-
mo agit de
pena eterna
dānatorū
i libro isto.
et li. sequē-
ti de eterna
felicitate
bonorum.

Incipit liber vicesimus primus.

Ca. I.

Um per iesū xpm
dñm nrm iudicez
vivoz atq; mor-
tuozū ad debitos
fines ambe pue-
nerint ciuitates:
qrū vna est dei: al-
tera diaboli: cuius
mōi suppliciu sit fu-
turū diaboli et om-

niū ad eū ptinentiū: in hoc libro a nobis quan-
tū ope dīna valebimus diligentius disputan-
dum est: ideo aut hunc tenere ordinem malui-
vt postea differam de felicitate sanctorū: qm̄
vtrūq; cū corporibus erit: et incredibili⁹ vide-
tur esse in eternis corpora durare cruciatib⁹
q̄ sine dolore vllō in eterna beatitudine pma-
nere. Ac p hoc cum illam penā non debere eē
incredibilem demonstrauero: adiuuabit me
plurimū vt multo facilius omni carens mole-
stia immortalitas corpis in sanctis futura cre-
datur. Hec a dñis ordo iste abhorret eloquijs
vbi aliquando quidē bonozū beatitudo prius
ponit: vt est illud. Qui bona fecerūt in resur-
rectionem vite: qui autē mala egerūt in resur-
rectionem iudicij: sed aliquando et posterius
vt est. Pitter filius hoīs angelos suos: et colli-
gēt d regno ei⁹ oīa scādala: et mittēt in caminū
ignis ardētis: illic erit fletus et stridor dentiū:
tūc iusti fulgebūt sic sol in regno p̄ris sui: et illd
Sic ibūt iniusti in suppliciu eternū: iusti autē i vi-
tā eternā. Et in pphetis. Qd cōmēzare lōguz
ē: nūc ille: nūc iste ordo si q̄s ispiciat inuenit. Et
ego istū q̄ cā elegerin dixi.

Job. 5.

Mat. 13.

Mat. 25.

Ca. II.

Quid igit ostendā: vñ quincant i credu-
q li posse hūana corpa aiata atq; viuētia
nō solū nūq; morte dissolui: s̄ in eterno
rū q̄ igniū durare tormentis: Polūt cñ h̄ ad
oipotētis nos referre potentiā: s̄ aliquo exem-
plo psuaderi sibi flagitāt. Quib⁹ si respondebi-
mus eē aīalia pfecto corruptibilia: qz mortā-
lia: que tñ in medijs ignibus viuāt: nō nullum
etiā genus vermiū in aquaz calidaz scaturi-
gine repiri: quarū feruorē nemo impune con-
tretrat: illos aut nō solū sine vlla sui lesione ibi
esse: s̄ extra esse nō posse: aut nolūt credē si oñ-
dere nō valem⁹: aut si valuerim⁹: suis oculis de-
mōstrare res ipas: siue p testes idoneos edo-
cere: nō satis h̄ eē ad exēplū rei de q̄ q̄stio ē: ea
de infidelitate p̄tendēt: qz h̄ aīalia: nec sp̄ viuūt:
et in illis feruorib⁹ sine dolorib⁹ viuūt: siue q̄ppe
nature pueniētib⁹ vegetant: illis nō cruciant
elemētis: q̄si nō incredibili⁹ sit vegetari: q̄ cru-

ciari talib⁹ reb⁹. Mirabile ē eñ dolere in igni-
bus et tñ viuere: s̄ mirabili⁹ viuere in ignibus:
nec dolē. Si at h̄ credidit cur si et illud? **Ca. III.**
Ad nullū ē inquit corp⁹ qd̄ dolē possit
s̄ nec possit mori. Et h̄ vñ scim⁹: Hā d̄ cor-
porib⁹ q̄s cert⁹ ē demonū vtz in eis do-
leāt qñ se affligi magnis cruciatib⁹ p̄sentē. Q̄
si respondēt: terrenū corp⁹ solidū scz atq; con-
spiciū nullū eē: atq; vt vno poti⁹ noie id expli-
cē nullā eē carnē q̄ dolere possit moriq; nō pos-
sit: qd̄ aliud d̄ nisi qd̄ sensu corpis hoies et expi-
entia collegerūt. Nullā nāq; carnē nisi morta-
lem sciūt. Et h̄ eorū tota rō: vt qd̄ expi n̄ sūt:
ne q̄q; eē posse arbitrent. Hā cui⁹ rōis ē dolore
facere mori: argumētū: cū vite poti⁹ sit iudici-
um? Et si eñ q̄rim⁹ vtz sp̄ possit viuere: certū
tñ ē viuere oē qd̄ doler: dolorēq; oēm nisi in re
viuēte eē nō posse. Accē ē ḡ vt viuat dolēs: nō
est necē vt occidat dolor: qz nec corpa ista mor-
talia: et vtiq; mortura oīs dolor occidit. Ut at
dolor aliq̄s possit occidere illa cā ē: qm̄ sic ē aīa
pnexa huic corpi vt sūmis dolorib⁹ cedat atq;
discedat qm̄ et ipa cōpago mēbroz atq; vitaliū
sic infirma ē: vt eā videlicet q̄ magnū vñ sūmū
dolorē facit nō valeat sustinē. Tūc at tali corpi
aīa: et eo pnectē mō: vt illud vinculū sic nulla
tpis lōgitudie soluit: ita nullo dolore rumpat.
Proinde etiā si caro nūc tal' nullā ē q̄ sensū dolo-
ris perpeti possit: mortemq; non possit: erit ta-
men tunc talis caro qualis nunc non est: sicut
talis erit et mors qualis nūc n̄ ē. Non eñ nulla
s̄ sempiterna mors erit: qñ nec viuē aīa poterit
deū nō habēdo: nec dolorib⁹ corpis carere mo-
riēdo. Prima mors aīam nolentē pellit d̄ cor-
pore: scdā mors aīaz nolentē tenet in corpore.
Ab vtraq; morte cōiter id habet: vt qd̄ n̄ vult
aīa: de suo corpe patiat. Attēdūt aut istī p̄tra-
dictores nullā eē nūc carnē q̄ dolore pati possit
mortēq; nō possit: et nō attendūt eē tñ aliqd̄ ta-
le qd̄ corpe mai⁹ sit. Ipe q̄ppe anim⁹ cui⁹ p̄sen-
tia corp⁹ viuūt et regit: et dolore pati pōt: et mori
nō pōt. Ecce iuēta res ē: q̄ cū sensū doloris hēat
imortalē: h̄ igit erit tūc etiā i corpib⁹ dānatorū
qd̄ nūc eē scim⁹ in aīs oīm. Si at p̄siderem⁹ dis-
ligēt⁹: dolor q̄ d̄ corpis: mag⁹ ad aīam p̄inct.
Nē eī ē dolere nō corpis: etiā qñ ei dolēdi cau-
sa existit a corpe: cuz in eo loco doler: vbi ledit
corp⁹. Sic ḡ dicim⁹ corpa sentiētia: et corpa vi-
uētia cū ab aīa sit corpis sensus et vita: ita et cor-
pora dicim⁹ dolētia: cū dolor corpis nisi ab aīa
eē nō possit. Dolet itaq; aīa cū corpe in eo loco
ei⁹ vbi aliqd̄ p̄gigit vt doleat. Dolet et sola q̄uis
sit in corpe cū aliqd̄ etiā iuisibilis tristis ē ipsa i
corpore incolumi. Dolet etiā si i corpe p̄stuta

Luce. 26 **N**ā vtiq̄ dolebat diues ille apud inferos: quā do dicebat. **C**rucior in hac flamma. **C**orpus autem nec exaie dolet: nec animatus sine aia dolet. **S**i ḡ a dolore arguuntū recte sūerē ad mortē vt iō mors possit accidē qz potuit accidē z dolor: magis ad aiam p̄tineret mori ad quā magis p̄tinet z dolē. **C**ū ḡo illa q̄ magis dole: repōt nō possit mori: qd̄ momēti aufert cur illa corpa qm̄ futura sūt in dolorib⁹: iō etiā mori tura esse credam⁹. **D**ixerūt quidā platonici ex terrenis corpib⁹ moribū disq̄ membr̄ esse aie

Eneid. 6 z metuere: z cupere: z dolere atq̄ gaudē. **U**ī virgili⁹. **H**inc inq̄t. i. ex moribū dis frenis corp̄ poris mēbris metuūt cupiūtq̄ dolēt gaudētq̄. **S**z cōiucim⁹ ei⁹ in duodecimo hui⁹ opis libro habere aias fm̄ ip̄os ab oi etiā corp̄is labe purgatas: dirā cupiditatē qua rursus īcipiūt in corpa velle reuerti. **U**bi aut̄ pōt esse cupiditas p̄fecto etiā dolor pōt. **F**rustrata q̄ppe cupiditas: siue nō pueniēdo q̄ tēdebat: siue amittēdo q̄ per uenerat: vti in dolore. **Q**uapropt̄ si aia q̄ vel sola: vel maxie dolet: hz tū quādā p̄ suo mō im mortalitatē suā: nō iō mori poterūt illa corpa qz dolebūt. **P**ostremo si corpa faciūt vt aie doleāt: cur eis dolore possūt: mortē ḡo īferre n̄ p̄t: nisi qz p̄e q̄ns nō ē vt mortē faciat qd̄ dolore facit. **L**ur ḡ incredibile ē ita ignē illis corp̄ib⁹ dolore posse īferre nō mortē: sic ip̄a corpa dolere aias faciūt: q̄s tū nō iō mori cogūt. **N**ō est ḡ necariū future mort̄ argumētū dolor. **Ca. III**

Uaprop̄ sic sc̄pserūt q̄ naturas aialitū q̄ curiosius indagarūt: salamādra in ignibus viuit. **E**t quidā notissimi sicilie mōtes: q̄ tāta diurnitate ip̄s atq̄ vetustate vsq̄ nūc z deinceps flāmis estuat atq̄ integri p̄feuerāt: satis idonei testes sūt nō oē qd̄ ardet absumi. **E**t aia iudicat: nō oē qd̄ dolere p̄t. posse etiā mori. **Q**uid adhuc a nob̄ rerū poscunt̄ exēpla: quib⁹ doceam⁹ nō ēē incredibile vt hominū corpa semp̄ nō supplicio punitorū: z in igne aiam nō amittāt: z sine detrimēto ardeant: z sine īteritu doleāt. **H**abebit ei tūc ista carnis s̄bstantia q̄litate suā ab illo in dītā: q̄ tā miras et varias tot rebus indiit̄ q̄s videm⁹: vt eas qz multe sūt nō miremur. **Q**uis em̄ nisi de⁹ creator oim̄ dedit carni pauonis mortui ne putresceret: **Q**d̄ cū auditu incredibile videret: euenit vt ap̄d carthaginē nob̄ cocta apponeret. **H**ouis. **D**e cui⁹ pectore pulparū q̄tū visū est decerptū seruare iussimus. **Q**d̄ post dierū tantū spaciū quāto alia caro q̄cunq̄ cocta putresceret: platū atq̄ oblatū: nihil n̄m̄ offendit olfactū. **I**tēq̄ repositū ē post dies amplī⁹ q̄ triginta: idē qd̄ erat inuentū est. **I**demq̄ post annū

nisi qd̄ aliquantū corpulentie siccioris z cōtractionis fuit. **Q**uis pallee dedit vel tā frigidam vim vt obrutas niues seruet: vel tā feruidā v poma immatura maturet. **D**e ip̄o igne mira quis explicet: quo queq̄ adusta nigrescūt cuz ip̄se sit lucidus: z pene omnia que ambit z lambit colore pulcherrimus decolorat atq̄ ex pruna fulgida carbonem teterrimū reddit. **R**eq̄ id quasi regulariter diffinitū est. **N**am ecōtrario lapides igne candente p̄cocti: z ip̄i sūt cādidī: z q̄uis ille magis rubeat: illi albedo colore nitescant: congruit tamē illi luci qd̄ albū est sicut nigrū tenebris: cū itaq̄ ignis in lignis ardeat vt lapides coquat: contrarios habet non in cōtrariis rebus effectus. **E**t si em̄ lapides z ligna diuersa sūt: contraria tamen nō sunt: sicut albū z nigrum: quoz in lapidibus vnuz facit: alterz in lignis: clarus illos clarificans hec obfusans: cū in illis deficeret nisi in istis viuere. **Q**uid in carbonibus: **N**onne miranda res est: z tanta infirmitas vt icu leuissimo frāgantur: pressu facillimo conterant: z tanta firmitas: vt nullo humore corrumpan̄: nulla estate vincant: vsq̄ adeo vt eos substernere soleant: qui limites figunt: ad cōuincenduz litigatozem: quisquis post quantalibet tempa exiterit: fixumq̄ limitem non esse contenderit. **Q**uis eos in terra humida in fossos: vbi ligna putrescerēt tamdiu durare incorruptibiliter posse nisi rerū ille corruptor ignis efficiat. **I**ntueamur etiā miraculū calcis: excepto eo de q̄ iā satis diximus qd̄ igne cādescat quo alia terra reddunt: etiam occultissime ab igne ignez concipit. **C**ūq̄ iaz gleba tangentibus frigida sit: ignem tam latenter seruat vt nulli n̄o sensui p̄sus appareat: sed comptus experimento etiam duz non apparet: sciatur inesse sopitus. **P**ropter qd̄ eam calcez viuā loquimur: velut ip̄se ignis latens anima sit inuisibilis: visibilis corp̄is. **I**am vero q̄mirum est qd̄ cū extinguitur: tunc accenditur. **U**t enī occulto igne careat aqua ei infunditur: aqua ve pfunditur: et cum ante sit frigida inde feruescit: vnde seruētia cuncta frigescent. **U**elut expirante ergo illa gleba: discedens ignis qui latebat apparet: ac deinde tanq̄ mortua sic frigida est: vt adiecta vnda non sit arsara: z quaz calcez vocabamus viusm vocemus extinctam. **Q**uid est qd̄ huic miraculo addi posse videatur. **E**t tamen additur. **N**am si non adhibeas aquam sed oleum quod magis fomes est ignis: nulla eius p̄fusionē feruescit. **H**oc miraculum si de aliquo indico lapide legeremus siue audiremus: et in nostrum experimentum venire non posset

futurū salē quē faceret ignis velut in aqua fluere: eundēq; faceret aqua velut in igne crepitare: Aut futurū fontē cui aqua in refrigerio noctis sic ardeat vt nō possit tangi: in estib^o vero diei sic algeat vt bibi nō possit: Aut futurū lapidē vel eū qui suo calore manū pstrin^g gentis adureret: vel eū q̄ vnde cūq; accensus extingui oīno nō posset: et cetera q̄ p̄termisissis alijs numeris cōmemorāda interim dixi: Hec q̄ in illo seculo qd futurū est si dicerem^o futura nobisq; increduli rīderēt: si vultis vt ea credamus: de singulis reddite rōnē. Hos non posse confitemur: eo q̄ istis et similibus dei miris opibus infirma mortalīū rōcinatio vincit: fixā tñ apud nos esse rōnē nō sine rōne om̄ipotentēz facere: vñ anim^o hūan^o infirm^o rōnē nō potest reddere: et in multis quidē rebus incertū nob̄ esse qd velit: illud tñ esse certissimū nihil eorū illi eē ipossibile quecūq; voluerit: eis nos credere p̄dicenti quē neq; impotentē: neq; mentientē possum^o credere. Hi tñ fidei resp̄sentes: exactorēz rōnis: qd ad ista rīdent de q̄ bustō reddi ab hoīe nō pōt: et tñ sunt: et ipis rationi nature videntē esse cōtraria. Que si futura esse dicerem^o: sicut a nobis sicut eorū que futura esse dicimus ab infidelib^o rō posceret: ac p̄hoc cū in talibus opib^o dei deficiat rō cordis et f̄monis hūani: sicut ista nō ideo non sunt: sic nō ideo etiā illa non erunt: qm̄ rō de vtriusq; ab hoīe nō pōt reddi.

¶ **Ca. VI**

Hic forte rīdeat: proflus itaq; nec ista sūt: nec ista credim^o: falsa de his dicta falsa cōscripta sunt: et adijciant ratiocinantes atq; dicentes. Si talia credenda sunt credite et vos qd in eis dē litteris ē relatū fuisse vel esse qd dā veneris phanū: atq; ibi candela brū: et in eo lucernā sub diuo sic ardentē: vt eaz nulla tempestas null^o imber extingueret. Tñ sicut ille lapis: ita ista lychnes asbestos: id est lucerna inextinguibilis noiata ē. Ad p̄pterea poterūt dicere vt rīdendi nobis angustias ingerant: qz si dix̄ erim^o nō esse credēdū: scripta illa miraculozū infirmabim^o: si autē credendum eē cōfenserim^o: cōfirmabim^o numina paganorum. Sed nos sicut iā in libro duodeuigesimali op̄is dixi: nō habem^o necesse oīa credere q̄ historia cōtinet gentiū: cū et ipi inf se historiā sicut ait varro quasi data opa: et quasi ex industria p̄ multa dissentiat: sed ea si volum^o credimus que nō aduersant libris: qbus nō dubitamus optere nos credere. De his autē miraculozū lo^ois: nobis ad ea que futura psuadere in credulis volum^o: satis illa sufficiat: q̄ nos quoq; possum^o expiri: et eoz testes idoneos nō dif-

ficile ē inuenire. De isto autē phano veneris et lucerna inextinguibili: nō solū in nullas coartatur angustias: verū etiā latitudinis nobis camp^o ap̄t. Addidim^o n. ad istā lucernā inextinguibilem et humanarū et magicarū: id est p̄ hoīes demoniarum artium: et ipsoz p̄ seip̄os demonum multa miracula. Que si negare voluerim^o eidē ipi cui credim^o sacraz l̄faz aduerfabimur veritati. Aut q̄ in lucerna illa mechanicum aliqd de lapide asbesto ars humana molita est: aut arte magica factum ē qd hoīes illo mirarent in tēplo: aut demon q̄ sp̄iā sub nomie veneris tanta se efficacā p̄sentavit: vt hoc ibi prodigium et appareret hoibus et diuini p̄maneret. Illic iū autē demōes ad inhabitandū p̄ creaturas q̄s nō ipi s̄ de^o p̄didit delectabilib^o p̄ sua diuersitate diuersis: nō vt a talia cibis: s̄ vt spirit^o signis: q̄ cuiusq; delectatōi p̄gruūt p̄ varia genera lapidū: herbaz: lignoz: aialū carminū ritū. Et aut illic ianē ab hoīb^o pus eos ipi astutissima caliditate seducūt: vel inspirādo eoz cordib^o vir^o occultū: vt etiā fallacib^o amicitijs apparet: eozq; paucos discipulos suos faciunt plimozūq; doctores. Neq; ei potuit nisi primū ipis docentibus disci: quid quisq; illozūm appetat: qd exhorreat: quo inuitē numine vel cogat. vñ magice artes earūq; artifices extiterūt. Maxime aut possidet corda mortalīū quapotissimū possessiōe gloriā: cū se trāfigurāt in āgelos lucis. Sunt q̄ facta eoz plima: q̄ quā tomagis mirabilia cōfitemur: tanto cauti^o vītare debem^o. Sed hec vñ nūc agimus: nob̄ etiā am ipa p̄ficiūt. Si em̄ hec imundi demōes p̄nt quāto potētiores sc̄i angeliz: quāto potentiores his oībus deus: q̄ tantoz miraculoz effectores etiā ip̄os angelos fecit. Ob̄rē si tot et tanta tanq; mirifica: q̄ mechanicā mata appellāt: di creatura vtentib^o hūmāis artib^o sūt: vt ea qui ne sciunt opinent esse diuina: vñ factū est vt in q̄ dā tēplo lapidib^o magnetib^o in solo et in camera p̄portione magnitudinis positis simulacrū ferreū aeris illi^o medio inter vtrūq; lapidē ignotantib^o qd sursum esset ac deorsuz quasi humitatis p̄tate penderet: quale aliqd etiā in illa lucerna veneris de lapide asbesto ab artifice fieri potuisse iā dixim^o si magoz opa quos nostra scriptura veneficos: et incātatores vocat: int̄m demōes extollere potuerūt: vt p̄gruere hoīes sensib^o sibi nobilis poeta videret: de quadā sentina q̄ tali arte polleret dicens. Hec se carminibus p̄mittit soluere mētes: quas velit ast alijs duras immittere curas: sistere aquā fluuīis et vertere sidera retro. Nocturnosq; ciet manes mugire videbis. Sub pedibus terram et de sc̄c alijs duras

2. Cor. ii

¶ **Hic** ponit d̄sus h̄gilij d̄scribetis p̄rāre sibylle i arte magica et h̄nt ened. li. vii. Dec se carminibus p̄mittit soluere mētes: i. libera te mētē hōminū a cura et sollicitudine. q̄s vult. i. p̄lvbito suo ast

Liber

imittre cu derē montibus ornos. Quātomagis deus po
ras. **S**iste tens est facere que infidelibus sunt incredibi
re aquā flu lia: sed illius facilia potestati: quando quidem
ujs. f. pzo/ ipse lapidum altarumq; vim rerum ⁊ hominū
nygr. 3 na ingenta qui ea miris vtuntur modis. angeli
ruralē deur casq; na: uras omnibus terrenis potentiores
sum. ⁊ dte/ animātib; condidit: vniuersa mirabilia mira
re sidera re hūi vincente virtute ⁊ operandi: iubendi sinen
tro. f. pmit/ dios sapientia: vtens omnibus tam mirabi: iter
tit: noctur q; creauit. **Capitū. VII**
nosq; ciet. **U** itaq; facere non possit deus vt et
1. euocabit c resurgāt corpa mortuoz: ⁊ igne eter
manes. i. de os mortuo
os mortuo rū q; dicit no crucient corpa dānatoz: q; fecit mūdū in ce
nocturnos lo: i tera i aere: i aq; innūerabilib; miraculis
q; solēt ap/ plenū. cū sit oib; qb; plen; e. pculdubio mai; et
pre de no/ excellēt; etiā ipse mūd; miraculū. **S**istū cū qb;
cre. in quo/ vlt; ptra q; agim; q; ⁊ deū eē credūt a q; fact; est
rū ascensu/ mūd; ⁊ deos ab illo factos p q; ab illo admini
d; inferno/ strā hic mūd; ⁊ miraculoz: effectrices siue spō
mugite vi/ strā hic mūd; ⁊ miraculoz: effectrices siue spō
debis terrā/ raneozum: siue cultu ⁊ ritu q; libet ipetratozum
sb pedib; i/ siue etiā magicoz mūdanas vlt; negāt vel in
sonare ad/ sup ⁊ pdicāt ptates qū cis rez vim mirabilē p
medū mu/ ponim; aliaz: q; nec aialia sūt rōnalia: nec vlla
git; ⁊ vide/ rōne pditi spūs: sicut sūt ea quoz pauca cōme
bis mōtib; morauim;: rū def; assolēt. **U**is ē ista nature; nā
1. de mōtib; eoz sic se bz; ppriaz iste sūt efficacie naturaruz
descēdere o/ Nota itaq; rō est cur agrigētini salē flāma flu
nos. i. arbo/ ere faciat. aq; crepitare: q; b; est nāci; **A**t b; esse
ref q; dā sic/ poti; ptra naturā videt; q; nō igni; aq; de dit salē
vocatā et/ sē soluere: to: rere aut; igni; nō aq; s; ista in qūt sa
nomiaras. lē hui; nālis ē vis: vt his ptraria patiat;: hec igitur
rō reddit;: ⁊ de illo sōte garamārico vbi vna
vena friget dieb;: noctib; feruet: vi vtraq; mo
lestā tāgētib;. **H**ec ⁊ de illo alio: q; cū sit ptretrā
tib; frigid;: ⁊ facē sic alij fontes extinguat accen
sam: dissūt tū atq; mirabil; idē ipse accēdit exti
ctā. **H**ec ⁊ de lapide asbesto q; cū ignē nullū ha
beat ppriū: accepto tū sic ardēt aliēo: vt nō pos
sit extingui. **H**ec d; ceter; q; piget retere qb;
lz vis isokta ptra naturā inesse videat;: alia tū d;
illis nō reddit; rō: nisi vt dicat; hāc eoz eē natu
rā. **B**reuis sane ista ē rō fatcoz: sufficētq; rōsio.
S; cū de; auctor sit nāz: oim; cur volūt fortiozē
nos reddere rōnē: qū aliqd; velut ipossibile no
lūt credere: eisq; reddidit; rōnis poscētib; rū de
mus hāc eē volūtātē oip; otētis dei: qui certe nō
eb; aliud vocatur oim; ipotēs nisi qm; qd; vult
pōt;: q; potuit ⁊ creare tā multa q; si nō oñderen
tur: aut a credēdis hodieq; testib; dicerent;: p
fecto ipossibilia putarēt;: nō solū q; ignotissima
apud nos: verū etiā q; notissima posui. **I**lla em;
q; apud nos pter eos q; de his libros legim; nō
hūt testē: ⁊ ab eis pscripta sūt q; nō sunt diuinū
docti atq; hūanū; falli forte potuēt;: lz cuiq; si

ne recta rephēssione nō credere. **N**ā nec ego vo
lo temere credi cuncta q; posui: q; nec a me ipso
ita credunt; tanq; nulla de illis sit i mea cogita
tōe dubitatio: except; his q; vel ipse sū exp;: et
cui; facile ē expiri: sic de calce q; feruet i aq;: ⁊ in
oleo frigida est. **D**e magnete lapide: q; nescio
qua sorbitōe insensibil; stipulā nō moueat ⁊ fer
rū rapiat;: de carne nō putrescēte pauonis cuz
putruerit ⁊ caro platōis: de palea sic frigēte vt
fluescere niuē nō sinat; sic calēte vt maturescere
re pomā cōpellat;: de igne fulgido q; fm suū ful
gorē lapides coquēdo cādificet;: ⁊ ptra eundez
suū fulgorē vrendo plima obsufcet;. **T**ale ē q; ⁊
nigre macule offūdunt; ex oleo splēdido: sūt ni
gre linee de cādido iprimūt; argēto. **D**e carbo
nib; etiā qd; accedēte igne sic verrant; in ptrari
um: vt de lignis pulcherrimis tetri;: fragileq;
de duris: iputribiles de putribilib; fiāt;. **H**ec ipa
quedā cū mult;: qdā cū oib; noui; ⁊ alia plima:
q; huic libro inserere longū fuit. **D**e his autē q;
posui nō exp;ta s; lecta: pter d; sōte illo vbi faces
extinguunt; ardētēs ⁊ accēdunt; extincte: et de
pomis terre sodomoz forinsec; q; si maturis in
trinsec; fumeis: nec testes aliq; idoneos a qb;
vry vera eēt audire potui vel repire. **E**t illuz
qdē fontē nō inueni q; i epiro vidisse se dicerēt
s; q; in gallia simlē nōssent nō lōge a gratiano
poli ciuitate. **D**e fructib; aut; sodomitaz arbor
rū non tūm lse fide digne indicāt;: verū etiā tam
multi se loquunt; exp;tos: vt hinc dubitare non
possim;. **L**etera xō sic habeo: vt neq; affirmāda
neq; negāda de creueri; s; idē etiā ipa posui: qm;
apud eoz ptra q; agim; historicos legi; vt ostē
derē q; lia mlta multiq; illoz nulla reddita rōne
i suoz lfatoz scripta lsis credāt; q; nobis crede
re qū id qd; eoz expientia sensumoz; trāsgredif;
oipotētē deū dicim; esse facturū: nec i hac red
dit rōne dignant;. **N**ā q; melior: ⁊ validior: rō: de
reb; talib; reddif;: q; cū oipotens ea posse face
re phibet;: ⁊ factur; ē: q; pñunciaffe ibi legit; vbi
alia multa pñuciauit; q; fecisse mōstrat; ipse q; p
pe faciet; q; se facturū eē pdixit; q; impossibilia
eē putant;: q; pmissit; ⁊ fecit vt ab incredul; gētib;
incredibilia crederent;. **Capitū. VIII.**
I aut; ppterea fidēt; se nō credere qd;
hūanis sp; arsuris nec vnq; morturiis
corpib; dicim;: q; hūanoz corpoz naturā noui
mus longe alit; institutā: vñ nec illa rō hinc red
di pōt; q; de illis naturis mirabilib; reddet; arur
vt dici possit; vis ista nālis est;: rei hui; ista natu
ra est; qm; scim; hūane carnis istā nō esse natu
rā. **H**abem; qdē q; rūdeam; de lsis sacris: hāc
ipam;: s; h; uanā carnē alit; institutā fuisse añ p
carū: i. vt possēt; nūq; ppeti mortē: alit; aut; post

pectm qualis in eruna huius mortalitatis innotuit
vt perpetuam vitam tenere non possit. Sic g aliter
q nobis nota e. instituet in resurrectoe mortu
oru. Sed qm istis non credut lris ybi legit qlis
in paradiso vixerit ho: quatuncuq fuerit a ne
cessitate mortis alien: qbus vtiq si crederent
no cu illis de pena danatoz q futura est opost
agerem de lris eoz q docissimi apud illos fue
rut aliqd pferedu est: q appareat posse fieri vt
alif se habeat queq res q pa in reb inotuerat

Hic sue determinatõe nature. Est in marci varro
ponit nar nis libris: quoz inscriptio est de gte ppli roma
raros varro ni: qd eisdẽ verbis quib ibi legit r hic ponã. In
nis de stella celo inqt mirabile extitit portentũ. Nã stellam
veneris q veneris nobilissimã: plaur vespugine. homet
aliqñ e stel besperõ appellat pulcherrimã dicẽs. castor scri
la matura bit tñ potentũ extitisse vt mutaret colorẽ: ma
aliqñ vesp gnitudinẽ figurã: cursũ: qd factũ ita neq a tea
tinat bz no neg postea sit. sic b factũ ogygio rege dicebat
mina qnq neg postea sit. sic b factũ ogygio rege dicebat
q ponunt i adrast cyzicẽ r diõ neapolites mathẽatici no
b ysu. Lu biles. Hoc certe varro tant auctor portẽtũ no
asfer. auo appellaret nisi esse ptra naturã videret. Dia qp
ra. ven be pe portẽta ptra naturã dicitur esse: s non sunt.
sq besperẽ. Quõ est em ptra naturã qd dei sit volũtate: cũ
r. Jã dicit Quõ est em ptra naturã qd dei sit volũtate: cũ
plaur ve volũtas tanti vtiq cõditoris cõdite rei cuiusq
sprugines natura sit. Portentũ ergo fit no ptra naturã:
r p bespa sed ptra quã est nota natura. Quis aut portẽ
ro dicit ho toz numerat multitudinẽ: q historia gentiũ cõ
mer bespe tinent. Sed nũc in hoc vno attẽdam qd ad rẽ
ro more gre de qua agim p̄tinet. Quid ita dispositũ est ab
co. Ogygẽ auctore nature celi r terre quemadmodum
fuit ex ille cursus ordinatissim siderũ: Quid tã ratis le
sub q dilu gibus fixisq firmatũ: Et tñ qñ ille voluit q sũ
uũ scõz. f. mo regit impio ac prãte qd cõdidit: stella p ce
pnculare r teris magnitudie ac splẽdore notissima: colorẽ
rigit acba magnitudinẽ: figurã: r qd est mirabil: sui cur
ia. sus ordinẽ legẽq mutauit. Turbauit pfecto:
tunc si vlliã fuerit q canones astrologoz: q s
velut in errabili computatiõ de p̄teritis ac fu
turis astroz mõtib p̄scriptos hũr: q s canones
sequẽdo ausi sunt dicere: hoc qd de lucifero p̄ri
git: nec antea nec postea p̄tigisse. Nos aut i di
uinis libris legim etiã solẽ ipm r sterisse: cũ hoc
a dño deo petiuisset vir sc̄tus ihs naue: donec
ceptũ plũ victoria terminaret: r retrozum re
disse vt regiezechie qndecim ani ad viuenduz
additi: hoc etiã pdigio pmissione dei significa
rent adiuncto. Sed ista q s miracula q meritis
scim p̄cessa sc̄toz: qñ credut isti facta: magicis
artib tribuũt. Tñ illud est qd sup cõmemora
ui dixisse virgiliũ. Sistere aquã fluuijs: r verte
re sidera retro. Nã r fluuiũ sterisse supius inse
riusq fluxisse cum p̄s dei ductore sup memo
rato ibu naue viã carper: r helia ppheta tran

Josue. fo

4. Regi. 40.

Q. hic allegat regis lib. r de pomis soi. r de pomoz vi

seunte: ac postea discipulo ei heliseo id esse fa
ctũ in sacris lris legim: r retrouerũ fuisse ma
ximũ fid regnate ezechia mõ cõmemorauim
E d xõ de lucifero varro scripsit no est illic di
ctũ alicui homini petẽti id fuisse p̄cessum. Nõ g
ctũ de noticia naturarũ caliginẽ sibi faciãt infide
les: quasi nõ possit in aliq re diuinit fieri aliud
q in ei natura p humanã suã expientã cogno
uerũt: qñ quis r ipã q i rerũ natura oib nota sũt
no min mira sunt: essentq stupẽda p̄siderãtib
cũctis: si solerẽt hoies mirari nisi rara. Quis ei
p̄sulta rõne nõ videat in hoim innũcerabili nũc
rositate: r tanta nature similitudie: valde r mi
rabilit sic habere singulos singulas facies: vt
nisi inter se similes essent nõ discernereñ eoz
species ab aialib ceteris: r rursus nisi inter se
dissimiles eẽnt nõ discernereñ singuli ab hoib
ceteris. Quos g similes p̄stemur: eosdem disti
miles inuenim. S; mirabilior e p̄sideratio dif
silitudis: qñ silitudinẽ iustũ v̄r exposcẽ nã cõis
Et tñ qñ que sũt rara ipã sunt mira: multo effi
apl admiramur qñ duos ita siles repim vt in
eis discernẽdis aut sp aut frequent errẽm. S;
qd dixi scriptũ a varroẽ lz eoz sit historie idẽq
doctrissim fortasse vere factũ eẽ nõ credut: aut
qd nõ diu mãst ali eiũsdẽ sideri cursus: s redi
tũ est ad solitũ: min isto mouent exẽplo. Ha
beãt g aliud qd etiã nũc possit onidi: eisq puto
debere sufficere q cõmouean: cũ aliud aduer
terit i aliq institutõe nature: eãq sibi notissimã
fecerit: nõ se inde deo debere p̄scribere: qñ eaz
nõ possit i lõge aliud q eis cognita e xtere atq
mutare. Terra sodomoz si fuit ita vtiq vt nũc
est: s iacebat sili ceteri facie: eadẽq v̄r etiã vbe
rior: e fecũditate pollebat. Nã dei paradiso i diui
nis eloquijs cõpata e. Hec postea q tacta d ce
lo e: sic illoz q attestat historia: r nunc ab eis q
veniũt ad loca illa p̄spicit: pdigiõsa fuligie hor
rori e: r poma ei interiorẽ fauillã mẽdaci supfi
cie maturitatis includũt. Ecce nõ erat talis: et
tal est. Ecce a p̄ditore nãz. nã ei in hãc sedissi
mã diuersitatẽ mirabili mutatõe p̄usa e. Et qd
p̄tã longũ accidit tps tã lõ go tpe pseuerat. sic
g nõ fuit ipossibile deo q s voluit instituire: sic ei
nõ est ipossibile in qcqd voluerit q s instituit mu
tare nãz. Tñ illoz q s miraculoz mlitudo silue
scit: q mõstra: ostẽta: portẽta: pdigia nũcupant
Que recolere r cõmemorare si velim huius ope
ris q s erit finis. Mõstra sane dicta phibentã
mõstrãdo qd aliqd significãdo d mõstrẽt. r ostẽ
ta ab ostẽdẽdo: r portẽta a portẽdẽdo. i. põndẽ
do: r pdigia qd porro dicãt. i. futura p̄dicãt. S;
viderint eoz p̄ictores quõ ex eis siue fallant:
siue istictu spirituũ qd cura e tali pena dignos

de. s. c. v. r
vj. de terra
hac scribit
solin agẽs
de iudea. ce
de his q in
ca sunt di
cẽs. lõgo ab
hierosoli
mis recessu
tr istis sim
pãdif. quẽ
d celo tacũ
ie statur bu
mus nigra
r in cinerez
rsoluta vbi
duo oppida
sũt. vnu so
dẽmũ noia
tũ. altẽz go
mora. apõ
q b r pomũ
hõs specie
maturitatẽ
mãdi tñ nõ
p̄r. nã fulu
ginẽ intrin
secus faul
lariã inclu
dit. quã a/
bitio in ce
tremẽ curis
cobibẽt. q l
ractu leui
p̄ssa fumuz
exhalat r fa
tisat in va
gũ pulcre

aios hoim noxie curiositat[is] retib[us] iplicare: eti-
am xa pdicāt: siue multa dicēdo aliqñ i aliqd ve-
ritatis incurrāt. **Rom** tñ ista q̄ velut p̄tra natu-
rā fiūt: p̄tra naturā fieri dicunt: q̄ moze hoim
locut[us] ē ep̄ls dicēdo. **Lō**tra naturā in olea istuz
oleastr[is] factū ēē p̄cipē pinguedis ole: t̄ mon-
stra-ostēta-portēta-p̄digia nūcupant. h̄ mon-
stare d̄: h̄ oñdere: v̄l postēdere-h̄ pdicere qd̄
factur[us] sit de[us]: q̄ de corpib[us] hoim se p̄nūciauit ef-
se facturū: nulla ipediēte difficultate: nulla pre-
scribēte lege nature. **Quō** āt p̄nūciauerit: sat[is]
i libro sup̄iore docuisse me existio: d̄cerpēdo de
sc̄pturis sc̄ris nouisq[ue] veterib[us]: nō qd̄ oīa ad
h̄ p̄tinētia: s̄ que sufficere huic opi iudicauit.

Quod igit[ur] de sempiterno **Ca. IX.**
supplicio dānatoꝝ p̄ suū p̄p̄baz de[us] di-
xit. **Fiet** oīno fiet: x̄mis eoꝝ nō mozie-
tur t̄ ignis eoꝝ nō extinguet. **Ad** h̄ em̄ vebem̄

Esa. 66. t̄ cōmēdādū: etiā d̄ns ihs cū mēbra que hoiez
scādalizāt: p̄ his hoib[us] poneret q̄s vt sua mēbra
dextera q̄s diligit: eaq[ue] p̄cipet āputari. **Bonū** ē
in q̄t tibi debilē i troire in vitā eternā: q̄s duas
man[us] h̄ntez ire in gehēnā: i ignē inextinguibilez
vbi x̄mis eoꝝ nō mozi: t̄ ignis eoꝝ non extin-

Bar. 9. guit. **Sit** d̄ pede. **Bonū** est in q̄t claudū i troire
i vitā etnā: q̄s tibi duos pedes h̄ntē mitti i ge-
hennā ignis iextinguibil[is]. vbi x̄mis eoꝝ nō mozi-
tur t̄ nō ignis extinguit. **Non** a t̄ ait t̄ de oculo.

Ibidem. **Bonū** est tibi in q̄t luscū i troire i regnū dei: q̄s
duos oculos h̄ntē mitti i gehēnā ignis: vbi x̄mis
eoꝝ nō mozi: t̄ ignis nō extinguit. **Nō** eū pigu-
it vno loco eadē x̄ba ter dicere: quē nō terreat
ista repetitio: t̄ illi p̄ne cōmīatio tā vebemēs
ore diuiso. **Utz** aut[em] hoz ignē. s̄ atq[ue] vermē qui
volūt ad aīe penas nō ad corpis p̄tinere: dicūt
etiā vti dolore cū sero atq[ue] i fructuose peniten-

tes eos q̄ fuerint a regno dei separati: t̄ iō ignē p̄
isto dolore v̄tē nō incōgrue poni potuisse p̄tē-
dūt. **Un** illud apl̄i ē. **Quis** scādalisat t̄ ego nō
vroz: **Eūdē** etiā dolore x̄mē putāt itelligēdū ēē
nā sc̄ptū est inquit. **Sicut** tinea vestimētū t̄ x̄-
mis lignū: sic meroz ex cruciat cor viri. q̄ x̄o pe-
nas t̄ aīe t̄ corpis in illo supplicio futuras eē nō
dubitāt: igne vti corp[us]: aīe aut[em] rodi qd̄amō
verme merous affirmāt. **Qd̄** t̄ si credibili d̄:
q̄ vtiq[ue] absurdū ē: vbi dolore aut corpis aut aīe
defuturū: ego tñ facilius estimo vt ad corp[us] di-
cam vtrūq[ue] p̄tinere q̄ ueutiū: t̄ iō tñ in illis di-
uine scripture x̄bis animi dolozez: quō p̄tis eē
itelligit: etiā si nō dicat: vt corpe sic dolēte: ani-

mus quoq[ue] sterili penitētia cruciet. **Legit** q̄p-
pe t̄ in veterib[us] sc̄pturis: vindicta carnis ip̄ij
ignis t̄ verm̄is. **Potuit** breuius dici: vindicta
imp̄ij. **Cur** ḡ dictū est carnis imp̄ij: nisi qz vtrū-

2. Cor. 11. q̄s. i. t̄ ignis t̄ verm̄is: pena erit carnis? **Aut** si
vindictā carnis p̄pterea dicere voluit: qz h̄ in
hoīe vindicabit q̄ fm̄ carnez vixerit. **Prop̄** h̄
em̄ veniet in mortē secūdā: quam significauit
apl̄s dicēs. **Si** em̄ fm̄ carnē vixeritis moriemini. **Roma. 8.**
Eligat q̄sq[ue] qd̄ placet: aut ignē tribuere cor-
pori: aīo vermē: h̄ pp̄rie: illud tropice: aut vtrū-
q[ue] pp̄rie corpi. **Iā** em̄ satis sup̄i disputanti pos-
se aīalia etiā in ignib[us] viuere in v̄sione sine cō-
sumptiōe: in dolore sine mortē: p̄ miraculū om-
nipotentissimi creatoris: cui h̄ possibile esse q̄
negat aq̄ fit q̄cqd̄ in naturis oib[us] mirat[ur] igrat.
Ipe em̄ est de[us] q̄ oīa in h̄ mundo magna t̄ pua
miracula q̄ cōmemorauim[us]: etiā incompabil[is]
plura q̄ nō cōmemorauim[us] fecit: eademq[ue] ip̄o
mūdo atq[ue] oim̄ maximo miraculo inclusit. **Eligat**
ḡ vtrū e duob[us] q̄sq[ue] qd̄ placet: vtrū t̄ x̄men
t̄ ignem a d̄ corp[us] pp̄rie: an ad animū trās lato
a corpali: ad incorpalia vocabulo existimet p̄-
tinere. **Quid** aut[em] hozū verū sit res ip̄a expedi-
tius indicabit qñ erit sc̄ia tanta scōꝝ: vt eis co-
gnoscent[ur] illaz penarū necessaria nō si tex-
perienti a. s̄ ea que tunc erit plena atq[ue] perfe-
cta: ad h̄ em̄ sciendū sapia sola sufficiat. **Runc** i. **Cor. 13.**
em̄ ex parte scim[us]: donec veniat qd̄ perfectuz
est: dū tñ: nullo mō illa corpa tanta futura eē cre-
dam[us] vt: nullis ab igne afficient[ur] dolorib[us].

Ibidem. **Quid** igit[ur] querere: si nō erit **Ca. X.**
h̄ ignis i corpali sic ē animi dolor: s̄ cor-
poralis tactu noxi[us]: vt eo possint corpa
cruciari: quō in eo erit etiam pena spirituum
malignozū. **Ide** q̄ppe ignis erit supplicio: s̄ ho-
minū attribut[us] t̄ demonū: dicēte x̄po. **Discedi**
te a me maledicti in ignē etnū q̄ pat[er] est diabo-
lo t̄ angelis ei[us]: nisi qz sunt qd̄a sua etiā demo-
nib[us] corpa sic doct[us] hoib[us] visuz est: existo aere
crasso atq[ue] hūido cui[us] ip̄ulsus vento flāte senti-
tur. **Qd̄** gen[er] elementi si nihil igne p̄peti poss[et]:
nō v̄teret feruefact[us] in balneis. **U**: em̄ v̄rat p̄
oz v̄it: facitq[ue] qd̄ patif. **Si** aut[em] q̄sq[ue] nulla habe-
re corpa demōes asseuerat: nō est d̄ hacre aut
laborādū oposa in q̄stioe: aut p̄tentiosa dispu-
tatione certandū. **Cur** em̄ nō dicam[us]: q̄uis mi-
ris tñ veris mōis etiā sp̄s incorp̄os esse t̄ pe-
na corpali ignis affigi: si sp̄s hoim etiā ip̄i p̄-
fecto i corpore: t̄ nūc potuerit includi corpali-
bus membris t̄ tūc poterūt corpoz suoz v̄in-
culis insolubilit[er] alligari. **Adherēbūt** ḡ si eis
nulla sūt corpa sp̄s demonū: imo sp̄s demo-
nes: h̄ in corpei corpeis ignib[us] cruciadi: non vt
ignes ip̄iq̄b[us] adherēbūt eoꝝ iūctura in sp̄ent[ur]
t̄ aīalia fiāt q̄ p̄stēt sp̄ū t̄ corpe: s̄ vt dixi mir[us] t̄ i
effabilib[us] modis adherēdo accipiētes ex igni-
bus penā nō dātes ignib[us] vitā: qz t̄ iste ali[us] mō:

2. Cor. 11. q̄s. i. t̄ ignis t̄ verm̄is: pena erit carnis? **Aut** si
vindictā carnis p̄pterea dicere voluit: qz h̄ in
hoīe vindicabit q̄ fm̄ carnez vixerit. **Prop̄** h̄
em̄ veniet in mortē secūdā: quam significauit
apl̄s dicēs. **Si** em̄ fm̄ carnē vixeritis moriemini. **Roma. 8.**
Eligat q̄sq[ue] qd̄ placet: aut ignē tribuere cor-
pori: aīo vermē: h̄ pp̄rie: illud tropice: aut vtrū-
q[ue] pp̄rie corpi. **Iā** em̄ satis sup̄i disputanti pos-
se aīalia etiā in ignib[us] viuere in v̄sione sine cō-
sumptiōe: in dolore sine mortē: p̄ miraculū om-
nipotentissimi creatoris: cui h̄ possibile esse q̄
negat aq̄ fit q̄cqd̄ in naturis oib[us] mirat[ur] igrat.
Ipe em̄ est de[us] q̄ oīa in h̄ mundo magna t̄ pua
miracula q̄ cōmemorauim[us]: etiā incompabil[is]
plura q̄ nō cōmemorauim[us] fecit: eademq[ue] ip̄o
mūdo atq[ue] oim̄ maximo miraculo inclusit. **Eligat**
ḡ vtrū e duob[us] q̄sq[ue] qd̄ placet: vtrū t̄ x̄men
t̄ ignem a d̄ corp[us] pp̄rie: an ad animū trās lato
a corpali: ad incorpalia vocabulo existimet p̄-
tinere. **Quid** aut[em] hozū verū sit res ip̄a expedi-
tius indicabit qñ erit sc̄ia tanta scōꝝ: vt eis co-
gnoscent[ur] illaz penarū necessaria nō si tex-
perienti a. s̄ ea que tunc erit plena atq[ue] perfe-
cta: ad h̄ em̄ sciendū sapia sola sufficiat. **Runc** i. **Cor. 13.**
em̄ ex parte scim[us]: donec veniat qd̄ perfectuz
est: dū tñ: nullo mō illa corpa tanta futura eē cre-
dam[us] vt: nullis ab igne afficient[ur] dolorib[us].

Ibidem. **Quid** igit[ur] querere: si nō erit **Ca. X.**
h̄ ignis i corpali sic ē animi dolor: s̄ cor-
poralis tactu noxi[us]: vt eo possint corpa
cruciari: quō in eo erit etiam pena spirituum
malignozū. **Ide** q̄ppe ignis erit supplicio: s̄ ho-
minū attribut[us] t̄ demonū: dicēte x̄po. **Discedi**
te a me maledicti in ignē etnū q̄ pat[er] est diabo-
lo t̄ angelis ei[us]: nisi qz sunt qd̄a sua etiā demo-
nib[us] corpa sic doct[us] hoib[us] visuz est: existo aere
crasso atq[ue] hūido cui[us] ip̄ulsus vento flāte senti-
tur. **Qd̄** gen[er] elementi si nihil igne p̄peti poss[et]:
nō v̄teret feruefact[us] in balneis. **U**: em̄ v̄rat p̄
oz v̄it: facitq[ue] qd̄ patif. **Si** aut[em] q̄sq[ue] nulla habe-
re corpa demōes asseuerat: nō est d̄ hacre aut
laborādū oposa in q̄stioe: aut p̄tentiosa dispu-
tatione certandū. **Cur** em̄ nō dicam[us]: q̄uis mi-
ris tñ veris mōis etiā sp̄s incorp̄os esse t̄ pe-
na corpali ignis affigi: si sp̄s hoim etiā ip̄i p̄-
fecto i corpore: t̄ nūc potuerit includi corpali-
bus membris t̄ tūc poterūt corpoz suoz v̄in-
culis insolubilit[er] alligari. **Adherēbūt** ḡ si eis
nulla sūt corpa sp̄s demonū: imo sp̄s demo-
nes: h̄ in corpei corpeis ignib[us] cruciadi: non vt
ignes ip̄iq̄b[us] adherēbūt eoꝝ iūctura in sp̄ent[ur]
t̄ aīalia fiāt q̄ p̄stēt sp̄ū t̄ corpe: s̄ vt dixi mir[us] t̄ i
effabilib[us] modis adherēdo accipiētes ex igni-
bus penā nō dātes ignib[us] vitā: qz t̄ iste ali[us] mō:

Ibidem. **Quid** igit[ur] querere: si nō erit **Ca. X.**
h̄ ignis i corpali sic ē animi dolor: s̄ cor-
poralis tactu noxi[us]: vt eo possint corpa
cruciari: quō in eo erit etiam pena spirituum
malignozū. **Ide** q̄ppe ignis erit supplicio: s̄ ho-
minū attribut[us] t̄ demonū: dicēte x̄po. **Discedi**
te a me maledicti in ignē etnū q̄ pat[er] est diabo-
lo t̄ angelis ei[us]: nisi qz sunt qd̄a sua etiā demo-
nib[us] corpa sic doct[us] hoib[us] visuz est: existo aere
crasso atq[ue] hūido cui[us] ip̄ulsus vento flāte senti-
tur. **Qd̄** gen[er] elementi si nihil igne p̄peti poss[et]:
nō v̄teret feruefact[us] in balneis. **U**: em̄ v̄rat p̄
oz v̄it: facitq[ue] qd̄ patif. **Si** aut[em] q̄sq[ue] nulla habe-
re corpa demōes asseuerat: nō est d̄ hacre aut
laborādū oposa in q̄stioe: aut p̄tentiosa dispu-
tatione certandū. **Cur** em̄ nō dicam[us]: q̄uis mi-
ris tñ veris mōis etiā sp̄s incorp̄os esse t̄ pe-
na corpali ignis affigi: si sp̄s hoim etiā ip̄i p̄-
fecto i corpore: t̄ nūc potuerit includi corpali-
bus membris t̄ tūc poterūt corpoz suoz v̄in-
culis insolubilit[er] alligari. **Adherēbūt** ḡ si eis
nulla sūt corpa sp̄s demonū: imo sp̄s demo-
nes: h̄ in corpei corpeis ignib[us] cruciadi: non vt
ignes ip̄iq̄b[us] adherēbūt eoꝝ iūctura in sp̄ent[ur]
t̄ aīalia fiāt q̄ p̄stēt sp̄ū t̄ corpe: s̄ vt dixi mir[us] t̄ i
effabilib[us] modis adherēdo accipiētes ex igni-
bus penā nō dātes ignib[us] vitā: qz t̄ iste ali[us] mō:

Ibidem. **Quid** igit[ur] querere: si nō erit **Ca. X.**
h̄ ignis i corpali sic ē animi dolor: s̄ cor-
poralis tactu noxi[us]: vt eo possint corpa
cruciari: quō in eo erit etiam pena spirituum
malignozū. **Ide** q̄ppe ignis erit supplicio: s̄ ho-
minū attribut[us] t̄ demonū: dicēte x̄po. **Discedi**
te a me maledicti in ignē etnū q̄ pat[er] est diabo-
lo t̄ angelis ei[us]: nisi qz sunt qd̄a sua etiā demo-
nib[us] corpa sic doct[us] hoib[us] visuz est: existo aere
crasso atq[ue] hūido cui[us] ip̄ulsus vento flāte senti-
tur. **Qd̄** gen[er] elementi si nihil igne p̄peti poss[et]:
nō v̄teret feruefact[us] in balneis. **U**: em̄ v̄rat p̄
oz v̄it: facitq[ue] qd̄ patif. **Si** aut[em] q̄sq[ue] nulla habe-
re corpa demōes asseuerat: nō est d̄ hacre aut
laborādū oposa in q̄stioe: aut p̄tentiosa dispu-
tatione certandū. **Cur** em̄ nō dicam[us]: q̄uis mi-
ris tñ veris mōis etiā sp̄s incorp̄os esse t̄ pe-
na corpali ignis affigi: si sp̄s hoim etiā ip̄i p̄-
fecto i corpore: t̄ nūc potuerit includi corpali-
bus membris t̄ tūc poterūt corpoz suoz v̄in-
culis insolubilit[er] alligari. **Adherēbūt** ḡ si eis
nulla sūt corpa sp̄s demonū: imo sp̄s demo-
nes: h̄ in corpei corpeis ignib[us] cruciadi: non vt
ignes ip̄iq̄b[us] adherēbūt eoꝝ iūctura in sp̄ent[ur]
t̄ aīalia fiāt q̄ p̄stēt sp̄ū t̄ corpe: s̄ vt dixi mir[us] t̄ i
effabilib[us] modis adherēdo accipiētes ex igni-
bus penā nō dātes ignib[us] vitā: qz t̄ iste ali[us] mō:

onis cogitatioe captiuitas. **Lupim** qdē etiā s̄ bello carere. et ad capescēdā ordinatissimā. cē. ybi firmissima stabilitate poriorib' inferiora s̄bdant. igne diui amoris accēdimur. s̄ si qd ab sit alibi tāti boni spes nulla cēt. malle debuim' s̄ hui' p̄flicatiois molestia remanere q̄ vitijs in nos dñatōz nō eis resistēdo p̄mittē. **Ca. XVI**

Erū tāta ē di miscōia i vasa mie q̄ p̄pa uir i gliaz. vt etiā p̄ma hoīs etas. i. i. fā tia q̄ sine villo renisu subiacet carni. et scōa q̄ pueritia nūcupat. ybi nō dū rō suscepit. hāc pugnā. et fere sub oib' vitiosis delectatōib' iacet. qz lz iā fari valeat. r iō infātiā trāsisse vide atur. nō dū i ea cēcepti capax infirmitas mentis. si sacra mediator accepit. etiā si hāc in eis ānis vitā finiat. trāsata. s. a p̄ate tenebrarū in regnū xp̄i. nō solū penis nō p̄cepē etnis. s̄ ne vlla qdē p̄ mortē purgatoria tormēta patia tur. sufficit ei sola spiritalis regeneratio. ne p̄ mortē obsit qd carnalis generatio cū morte cō traxit. **Cū** autē ventū fuerit ad etatē q̄ p̄ceptuz iā capit. et subdi pōt legis impio. suscipiēdū est bellū cōtra vitia. et gerēdū acriter ne ad dāna bilia pctā pducatur. **Et** si qdē nō dū victoriaz cō suetudie roborata sunt facili' vincunt et cedūt sin aut vincere atqz impare cōsueuerūt. laboriosa difficultate supant. **Neqz** em id sit veracit atqz sincerit. nisi vera delectatioe iusticie. hoc ē aut in fide xp̄i. **Nā** si lex iubens assit et spūs iu uans desit. p̄ipam p̄hibitionē desiderio crescē te atqz vincente pcti etiā reat' p̄uaricatiois ac cedit. vt nō nūqz sint aptissima vitia. que alijs vitijs vincunt occult'. qz putant eē virtutes i qb' regnat supbia. et qdā sibi placēdi altitudo ruinosā. **Tūc** itaqz victa vitia depurāda sunt. cū dei amore vincunt. que nisi de' ipe nō donat nec alit' nisi p̄ mediatorē dei et hoīm hoīm xp̄z ielsum. q̄ fact' ē p̄iceps mortalitat' n̄fe. vt nos p̄ticipes faceret diuinitat' sue. **Paucissimi** autē sunt tāte felicitat'. vt ab ipa incūte adolescen tia nulla dānabilia pctā cōmittat. vel in flagi tijs vel in facinorib'. vel in nefarie cuiusqz ipe tatis errore. s̄ mag' spūs largitate opprimāt qz qd in eis posset carnali delectatioe dñari. **Plu rimi** vero p̄cepto legi accepto cū p̄i' victi fue rint p̄ualētib' vitijs et p̄uaricatoris effecti. tūc ad grām p̄fugiūt adiuuantē q̄ fiāt et amari' pe nitēdo. et vehemēt' pugnādo. p̄ deo subdita. atqz ita carni p̄posita mēte victores. **Quisqz** igit' cupit penas euadere sempiternas nō solum baptizet. verū etiā iustificet in xp̄o. ac sic vere trāseat a diabolo ad xp̄m. **Purgatorias** autē pe nas nullas futuras opinef. nisi aī illō vltimuz tremēdūqz iudiciū. **Nequaqz** tñ negādū ē. etiā ipm etnū ignē p̄ diuinitate meritoz q̄uis malo

rū. alijs leuioz. alijs futuruz eē gūioz. siue ipi' vis atz ardor p̄ pena digna cuiusqz variet. siue ipe eqli ardeat. s̄ si eqli molestia sentiat. **XVII**

Tūc cū iā misericordib' n̄fis agēdū eē vido n' vpacifice disputādū. q̄ v' oib' ill' hoīb' qz iustissim' iudex dīgs gebēne supplicio iudicabit v' q̄busdā eoz nolūt crede penā sēp̄nā futurā s̄ p̄ certi tps metas p̄ cuiusqz pcti q̄ntitate lon gioris siue breuioz eos i de existimāt liberan dos. q̄ i re miscōioz p̄fecto fuit origenes q̄ t ip sū diaboli atqz āgelos ei' p̄ gūioz p̄ meritiz diurniora supplicia ex ill' cruciatib' eruēdos atqz sociādos sc̄tis angel' credidit. **Sz** illū et p̄ pter h' et p̄p̄ alia nō nulla. et maxie p̄p̄ alternā tes sine cessatōe btitudies et misias. et statutis sc̄toz iteruall'. ab istis ad illas. atqz ab ill' ad illas itus ac redit' itermiabiles nō imerito re p̄ba uir ecclia. qz et h' qz misicōis videbat amittit. fa ciēdo sc̄is x̄as misias qb' penas luerēt. et fal sas btitudies in qb' vex ac securū h' ē sine tiorē certū sēp̄ni boni gaudiū nō h̄ent. **Rōge** aut alit' istoz mia hūano errat affectu. q̄ hoīm illo iudicio dānatoz misias tpales. oīm x̄o q̄ v' citi us v' tardi' liberat' etnā felicitatē putat. q̄ snā si p̄p̄ea bōa et x̄a qz misicōis ē. tāto erit melior et verior q̄to miscōioz fuerit. **Extēda** ḡ ac p̄fū da' fōs h' mie vsqz ad dānatos āglōs. saltē p̄ mltā atqz plixā quātūlibet sc̄la liberādos. **Lur** vsqz ad vniuersā naturā manat hūanā. et cū ad āgelicā vētū fuerit mox arefcit. **Nō** audēt tñ se v' lteri' miserādo porrigere. et ad liberatōz ipi' qz diaboli puenire. **Terū** si aliquis audeat vin cit nempe istos. et tñ tanto inuenitur errare de formius. et contra recta dei verba peruersus quāto sibi videt sentire clemēt'. **Ca. XVIII.**

Tūc et qles i collocutōib' n̄fis ipe sū expr' q̄ cū v̄erari videat sc̄pturas s̄ ctas morib' iprobādū s̄. et agēdo cāz su az mltō maiore qz isti miaz dō r̄buūt erga hūa nū gen'. **Dicūt** ei d' mal' et infidelib' hoīb' diuit' q̄ dē vex p̄dictū eē qd digni s̄. s̄ cū ad iudiciū vē tū fuerit miaz eē supaturā. **Donabit** ei eos inq̄ unt misicōis de' p̄cib' et in celsiōib' sc̄toz suoz. s̄ em orabāt p̄ ill' qn̄ eos patiebāt inimicos. q̄to mag' qn̄ videbūt hūiles supplicēsqz p̄stratos. **Neqz** ei crede dū ē aut tūc amissuros sc̄tōs vi scera mie cū fuerit plenissime ac p̄fectissime sc̄ti rat'. vt q̄ tūc orabāt p̄ inimic' suis qn̄ et ipi sine pctō n̄ erāt. tūc n̄ orēt p̄ supplicib' suis qn̄ nullū cepint h̄re pctm̄. aut x̄o dōs tūc eos n̄ exaudiet tot et tātos filios suos. qn̄ i tāta eoz sc̄titate nul lū iueiet orōnis ipedimrū. **Testimōiū** x̄o p̄s. et illi qdē q̄ p̄mittūt infidels atqz ipios hoies saltē lōgō tpe cruciari. et postea de mal' oib' crui. sed magis illi p̄ se dicunt esse ybi legit. **Quoniam** **Ps. 76.**

obliuiscet misereri deo aut continebit ira sua miseratōes suas: Ira ei inquit ut oēs indigni
bitudine sempiterna: ipso iudicāte puniantur
supplicio sēpiterno. Si uero longū uel p̄sus uillū eē
p̄miserit: p̄fecto: ut possit h̄ fieri continebit ira sua
miseratōes suas qd̄ eū psalm̄ nō dicit eē facturū
Nō em̄ ait affirmādo: continebit: s̄ negatōz s̄ in
terrogatōe ponēs: cū an continebit interrogat:
nimirū ostendit: qz nō diu miseratōes suas in ira
contineat. Sic ḡ isti uolūt iudicij dei cōminatōez
nō eē mendacē q̄uis sit neminē dānaturū: quē

1. Ione. 3.

admodū ei cōminatōz q̄ dixit euerfuz se esse
niniuē ciuitatē: mēdacē nō possum̄ dicere: et tñ
nō factū est inquit: qd̄ sine vlla p̄ditōe p̄dixit
Nō em̄ ait: niniue euerfuz si nō egerit p̄niam
scqz correxerint: s̄ h̄ nō audito p̄nūciauit futu
rā euerfionē illi ciuitatis. Quā cōminatōz p
terea ueracē putāt: qz h̄ p̄dixit deo qd̄ uere di
gni erāt pati: q̄uis h̄ nō eēt ip̄e facturū. Nā et si
penitētibz pepercit inquit: utiqz illos pe
nitentiā nō ignorabat acturos: et tñ absolute ac
definite eoz euerfionē futurā eē p̄dixit. Hoc ḡ
erat inquit i ueritate scueritatis: q̄ erāt digni
s̄ in rōne miseratōis nō erat: quā nō continuit in
ira suauit ab ea pena supplicibz parceret quā fue
rat p̄sumacibz cōminatū. Si ḡ tūc pepercit aiunt
quā sc̄ptū suū p̄phetā fuerat p̄cedo p̄ristaturus
quāto magis tūc miserabilibz supplicibz p̄cer:
quā ut p̄cat oēs sc̄ti ei orabūt. Sed h̄ qd̄ ip̄i suis
cordibz suspiciant: iō putāt scripturas tacuisse
diuinas: ut multi se corrigāt: uel p̄lixaz uel erer
naz timore penaz: et sint q̄ possunt orare p̄ eis
q̄ se nō correxerint: nec tñ opinant̄ oimodo id
eloq̄a diuina tacuisse. Nā q̄ p̄tinet inquit: qd̄
sc̄ptū est. De multa multitudo dulcedinis tue
disce: quā obscōdisti metuentibz te: nisi ut intel
ligam̄ p̄pter timorē fuisse abscōdita miscōdie di
uine tam multā secretāz dulcedinē. Addunt
etiā p̄pterea dixisse ap̄tm. Clōclūsit em̄ deo oēs
in infidelitate: ut oibus misereat: q̄ significaret
qd̄ ab illo nemo dānabit. Nec isti tñ q̄ hoc senti
unt: hāc opinionē suā vsqz ad liberatōz: uel nul
lā dānatōz diaboli: atqz angeloz ei extendūt.

1. Ione. 4.

Humana q̄ppe circa solos hoies mouent̄ mise
ricordia: et cām maxie agūt suā p̄ generalē in ge
nus humanū quasi dei miseratōz impunitatez
falsaz suis p̄ditis moribz pollicētes: ac p̄ hoc su
pabūt eos in p̄dicāda dei miscōdia: qui hanc im
punitatē etiā p̄ncipi demonū et ei satellitibz
pollicentur

1. Ps. 30.

Ca. XIX.
Tem sunt alij ab eterno supplicio libe
ratōz: nec ip̄is saltē oibz hoibz p̄mit
tētes. s̄ tñmō xpi baptisinate ablut: q̄ p̄ncipes
sunt corp̄is eius quomodo libet uixerint i qua

Roma. ij.

emqz heresi uel impietate fuerit: p̄p̄ illud qd̄ ait
ihs. Sic ē panis q̄ de celo descēdit: ut si q̄s ex ip
so māducauerit nō moriat̄. Ego sum panis ui
uus: q̄ de celo descēdi. Si q̄s māducauerit ex h̄
pane: uiuet i eternū. Ab eterna ḡ morte inquit
unt necē ē istos erui: et ad uitā etnā q̄nqz p̄duci
Tē sūt q̄ h̄ nec oibz h̄ntibz. **Ca. XX.**
i baptisimatis xpi et ei corp̄is sac̄m: sed
solis catholicis q̄uis male uiuētibus
pollicent̄: qz nō solū sac̄o sed re ip̄a māducaue
rūt corp̄ xpi i ip̄o ei corp̄e p̄stituti. De q̄ dicit
ap̄ls. **1. Cor. 10.**
In panis: unū corp̄ multi sum: ut etiā
si postea i aliquā heresim: uel etiā in gētiliū ido
latriā lapsi fuerint: tñ qz i corp̄e xpi i in ecclesia
catholica sūp̄serūt baptisimū xpi: et māducaue
rūt corp̄ xpi nō moriant̄ in eternā: s̄ uitā q̄nqz
p̄sequāt eternā: atqz illa ois impietas quāto ma
ior fuerit nō eis ualeat ad eternitatē: s̄ ad diu
turnitatē magnitudinēqz penaz. **Ca. XXI.**
i **Dat. 10.**
Unt aut q̄ p̄pter id qd̄ sc̄ptū ē: qui
p̄seuerauerit vsqz in finē h̄ salu' erit: n̄
nisi i eccia catholica p̄seueratibz q̄uis
in ea male uiuētibz h̄ p̄mittūt p̄ ignē uicē saluā
dis merito sūdamēti: de q̄ ait ap̄ls. **1. Cor. 3.**
Fūdamen
ti em̄ aliud nemo p̄t ponere p̄ter id qd̄ positū
ē qd̄ ē xps ihs: si q̄s ar̄ edificauerit sup̄ fūdamētū
h̄ aurū: argentū lapides p̄ciosos: ligna: sensū sti
pulā: uniuscuiusqz op̄ manifestabit. Dies ei dñi
deklarabit: qm̄ i igne reuelabit: et uniuscuiusqz
op̄ q̄le sit ignis p̄babit. Si cui opus p̄māserit
qd̄ sup̄edificauit mercedē accipiet. Si cui aut
op̄ arserit: dānū patiet: ip̄e aut salu' erit: sic tñ
q̄si p̄ ignē. Dicit ḡ cuiuslibz uite catholicū xp̄ia
nū xpm̄ h̄re i fūdamēto: qd̄ fūdamētū nulla he
resis h̄z: a corp̄is ei unitate p̄cisa. Et iō p̄p̄ h̄
fūdamētū etiā si male uite fuerit catholic' xp̄ia
nus: uelut q̄ sup̄edificauerit ligna: sensū: stipulā
putāt eū saluū fieri p̄ ignē: i p̄ penas ignis illi
liberari q̄ igne i ultimo iudicio punient̄ mali.

1. Cor. 2.

Ca. XXII.
c **1. Jac. 2.**
Ompi aut etiā qd̄ dā pura
re eos tñmō arsurus illi etnitate sup
plicij: q̄ p̄p̄tis suis facere dignas ele
mosinas neglexerūt: iuxta illud ap̄li iacobi. **1. Jac. 2.**
diciū aut sine miscōdia fiet illi q̄ nō fecit miscōiaz
Qui ḡ fecerit inquit: q̄uis mores in meli' nō
mutauerit: s̄ in ip̄as suas elemosinas nefarie
ac neq̄ter uixerit: iudiciū illi cū miscōdia futurū
ut aut nulla dānatōe p̄lectat̄: aut p̄ aliqd̄ t̄pus
sue puū siue p̄lixū ab illa dānatōe liberet. **1. Jo.**
iudicē ip̄m uiuoz atqz mortuoz noluisse existi
māt aliud cōmem̄: are se eē dicturū: siue dex
tris quibus ē uitā datur' eternā: siue sinistris
quos eterno supplicio dānaturus: nisi elemo
sinas siue factas: siue non factas. Ad hoc per

1. Job. 4.

1. Cor. 10.

Dat. 10.

1. Cor. 3.

Ibidem.

1. Jac. 2.

tinere aut: et i ofone dnica q̄ttidiana postulati
 (Mat. 6. onē. **D**imitte nob debita nra: sic et nos dimitti-
 mus debitoz nris. **Q**uisq̄s em̄ illi q̄ i eū pec-
 cavit dimittit ignoscēdo pctm̄: pculdubio ele-
 mosynā facit. **Q**uā rē dñs ip̄e sic cōmendavit:
 (Ibidem. **U**t diceret. **S**i ei dimiserit pctā hoib⁹: dimittet
 vobis et p̄ v̄ pctā v̄ra. **S**i aut̄ nō dimiserit ho-
 minib⁹ neq̄ p̄ v̄ q̄ in celis ē dimittet vob. **E**r-
 go et ad h̄ gen⁹ elemosynaz p̄tinet qd̄ ait ap̄tus
 (Iac. 2. iacob⁹. **I**udiciū futurū sine misericōdia ei q̄ nō fecit
 misericōdiaz. **N**ec dixit dñs inq̄unt maḡ vel pua: s̄
 dimittet vob p̄ v̄ pctā v̄ra: si et vos dimiserit
 hoib⁹. **A**c hoc putat etiā eis q̄ pdite vixerint:
 donec claudat̄ diē vite hui⁹ extremū: p̄ h̄c ora-
 tionē q̄tācūq̄ et q̄ntacūq̄ fuerit oīa q̄tīdie pec-
 cata dimittit: sicut ip̄a quotidie frequētat̄ ofo: si
 h̄ t̄ctū nō custodire memierit: vt q̄n ab eis ve-
 nā petūt q̄ eos pcti q̄licūq̄ leserūt: ex corde
 dimittat̄. **C**ū ad hec oīa deo donāte ruderō: li-
 ber iste claudend⁹ ē. **¶ La. XXIII.**
 a **L**p̄mū q̄ri op̄ret atq̄ cognosci: cur ec-
 clesia ferre nequerit hoiz disputatōz
 diabolo etiā post maxias et diuturnissimas pe-
 nas purgatōz vel iduigentia pollicētē. **N**eq̄ ei
 tot sc̄i et sac̄i veterib⁹ ac nouis lris eruditū mū-
 datōz et regni celoz b̄titudinē post q̄tācūq̄ et
 quantacūq̄ supplicis: qualibuscūq̄ et quan-
 tiscūq̄ angelis inuiderūt: s̄ poti⁹ viderūt di-
 uinā vacuari v̄l firmari nō posse sn̄iaz: quaz se-
 dñs p̄nūciauit i iudicio p̄larurū atq̄ dicturum.
 (Mat. 25. **D**iscēdite a me maledicti in ignē eternū: q̄ par-
 rat⁹ ē diabolo et angelis: sic q̄ppe ondit̄ eterno
 igne diaboli et angelos ei⁹ ar furos: et qd̄ sc̄ptuz
 (Apoc. 20. est in apocalypsi. **D**iaabol⁹ q̄ seducebat eos: mis-
 sus ē i stagnū ignis et sulphuris: q̄ et bestia et pseu-
 do p̄phe cruciabit̄ die ac nocte i sc̄la sc̄lor: qd̄
 ibi dictū ē eternū: h̄ dictū ē i sc̄la sc̄lor. **Q**uib⁹
 x̄bis nihil sc̄ptura diuina significare p̄suevit: ni-
 si qd̄ finē nō h̄z r̄pis. **Q**uob̄rē p̄sus nec alia cau-
 sa nec iustior nec maiestior iueniri pōt: cur ve-
 rissima p̄tate teneat̄ fixū et immobile nullū f̄gres-
 sum ad iusticiā vitāq̄ sc̄lor diaboli et āglōs ei⁹
 habituros: nisi q̄ sc̄ptura q̄ neminē fallit dic̄ eis
 deū nō pepēisse: et sic ab illo eē inf̄ i pios p̄dāna-
 tos: vt carcerib⁹ caligis inferni retrusū traderēt̄
 feruād̄ atq̄ vltio iudicio puniēdi: q̄n eos eter-
 nus ignis accipiet vbi cruciabunt̄ i sc̄la sc̄loruz
Qd si ita est: quōd ab hui⁹ c̄nitate pene: v̄l vni-
 uersū vel qd̄ā hoies p̄ q̄ntūlibet r̄pis subtrahē-
 tur ac nō statim eneruabit̄ fides q̄ credid̄ sempit̄-
 nū demonū futurū eē supplicū. **S**i em̄ qd̄ dicet̄
 (Mat. 5. **D**iscēdite a me maledicti i ignē eternū q̄ par-
 rat⁹ ē diabolo et angelis: vel vniuersū vel aliq̄ eoz nō
 sp̄ ibi erūt: qd̄ cā est: cur diaboli et āgeli ei⁹ sp̄ ibi

futuri eē credant? **A**n forte dei sn̄ia q̄ i malos et
 āgelos et hoies p̄feret̄ i āgelōs x̄a erit: i hoies
 falsa? **I**ta plane h̄ erit si nō qd̄ de⁹ dixit s̄ qd̄ sus-
 spicant̄ hoies plus valebit. **Q**d fieri q̄ nō pōt:
 nō argumētari aduersus deū: s̄ diuio poti⁹ duz
 t̄ps est dñt pere p̄cepto q̄ sempiterno cupiūt ca-
 rere supplicio. **D**einde q̄le est eternū supplicū:
 p̄igne diuturni r̄pis existimare: et vitā eternam
 credere sine fine: cū x̄ps in eodē ip̄so loco: i vna
 eadēq̄ sn̄ia dixerit vtrūq̄ cōplex⁹: sic ibūt isti i
 (Ibidem. **I**bidem. **S**upplicū eternū: iusti aut̄ i vitā eternā? **S**i vtrū-
 q̄ eētū: p̄fecto aut̄ vtrūq̄ cū sine diuturnū aut̄
 vtrūq̄ sine fine p̄petuū dz in: elligi: par pari ei
 relata sunt: hinc supplicū eternū: i de vita eter-
 na dicere aut̄ in h̄ vno eodēq̄ sensu: vita eter-
 na sine fine erit: supplicū eternū finē hēbit: mul-
 tū absurdū est. **U**n q̄ vita eterna sc̄lor sine fi-
 ne erit: supplicū q̄ eternū qd̄ erit: sine pculdū-
 bio nō habebit. **¶ La. XXIII.**

b **D**e aut̄ et aduersus eos valet q̄ suas
 agētes causas p̄ra dei venire x̄ba ve-
 lut misericōdia maiore conant̄: vt iō vicz x̄a sint: q̄
 ea q̄ dixit hoies eē passuros pati digni sūt: non
 q̄ passuri sunt. **D**onabit em̄ eos in quiūt p̄cib⁹
 sc̄lor suoz: etiā tūc t̄to magis orānū p̄ inimicis
 suis: quāto sunt vtrūq̄ sc̄lor: eozūq̄ effica-
 cior est ofo: et exauditione dei dignior iā nulluz
 h̄bitū oīno pctm̄. **C**ur ergo eadē p̄fectissima s̄
 c̄ritate et cuncta ip̄errare valētib⁹ mūdissimuz
 misericordissimis p̄cib⁹ etiā p̄ angel nō orabūt
 qd̄ par⁹ ē ignis etern⁹: vt de⁹ sn̄iaz suā mitiget̄
 et reflectat in meli⁹: eosq̄ ab illo igne fatiat alie-
 nos? **A**n erit fors̄ q̄ q̄ et h̄ futurū eē p̄sumat
 affirmās etiā sc̄lor angelos simul cū sc̄ris hois-
 bus q̄ tunc equales erūt angelis dei: p̄dānan-
 dis et angelis et hoibus oraturos. vt misericōdia nō
 patiāt̄: qd̄ veritate pati merēt̄: qd̄ nemo sane si
 dei dixit: nemo dicturus ē. **A**lioq̄ nulla causa
 est: cur non etiā nunc p̄ diabolo et angelis eius
 oret ecc̄lia: quā m̄gr̄ deus p̄ inimicis suis iussit
 orare. **H**ec igit̄ causa quā fit vt nunc ecc̄lia si
 oret p̄ malis angelis q̄s suos eē nouit inimicos
 eadez ip̄a causa est q̄ fiet vt in illo tunc iudicio
 etiā p̄ hoibus eterno igne cruciandis q̄uis
 p̄fecta sit sanctitate non oret: nunc em̄ propte-
 rea pro eis orat̄ q̄s in genere humāo habet ini-
 micos: quia temp⁹ est penitētie fructuose. **H**az
 qd̄ maxime p̄ eis orat̄: nisi vt det illis deus: si-
 cur dicit apostolus: penitentiam: et respiscāt d̄
 diaboli laqueis: a quo captiui teneb̄t: fm̄ ip̄ius
 voluntatē. **D**eniq̄ si de aliquib⁹ ita ecc̄lia cer-
 ta esset: vt qui sunt illi etiā nosset: q̄ licet adhuc
 in hac vita sint constituti: tū p̄destinati sunt in
 eternū ignē ire cū dyabolo: tā p̄ eis nō oraret q̄

2. **I**bi. 2.

q̄ nec p̄ ip̄o. Sed q̄ de nullo certa est: orat pro
oibus dūtaxat hoib⁹ inimicis suis in h̄ corpe cō
stitutis: nec tñ p̄ oibus exaudif. Prohis em̄z
solis exaudif: q̄ si aduersant ecclie: ita tñ sūt
p̄destinati vt p̄ eis exaudiat ecclia: z filij efficiā
tur ecclie. Si q̄ aut vsq; ad mortē habebūt cori
penitēs: nec ex inimicis p̄uertē in filios: nun
qd̄ iā p̄ eis i. p̄ talisū defūctorū spiritib⁹ orat ec
clesia: Cur ita: nisi q̄ iā in pre diaboli cōputant
q̄ dum essent in corpe: nō sunt trāslati ad xpm̄?
Eadē itaq; cā est cur nō oref tunc p̄ hoib⁹ eter
no igne puniēdis: q̄ cā est vt neq; nūc neq; tūc
oref p̄ angelis malis: q̄ itidē cā est: vt q̄uis pro
hoib⁹ nūc viuīs oref etiā mal: tñ iā nec nūc oref
tur p̄ infidelib⁹ impijsq; defunctis. Nā p̄ defun
ctis q̄busdā: vel ip̄ius ecclie vel quoruū dā p̄iorū
exaudif orō: s̄ p̄ his quoz in xpo regeneratoz
nec vsq; adeo vita in corpe male gesta ē vt tali
miscdia iudicent digni nō eē: nec vsq; adeo bñ
vt talē miscdiaz repiant necessariā non h̄re. Si
cut etiā facta res: rectōe mortuoz nō deerunt
q̄bus post penas q̄s patiunt spūs mortuoz: im
partiat miscdia vt in ignē non mittant eternū

Mat. 12. Acq; em̄ de q̄busdā veracit diceret qd̄ non eis
remutat neq; in hoc seculo neq; in futuro: nisi es
sent qd̄ z si nō in isto tñ remitteret in futuro. s̄
cū dictū fuerit a iudice viuoz atq; mortuozum

Mat. 25. Venite bñdicti p̄tis mei possidete pat̄ vob̄ re
Ibidem. gnū a p̄stitutōe mūdi: z alijs ecōtrario. Disce
dite a me maledicti in ignē eternū q̄ pat̄ ē dia
bolo z angelis ei⁹: z ibūt isti in suppliciu eternū
iusti aut in vitā eternā: nimie p̄sumptōis est di
cere cuiq; eoz eternū suppliciu nō futurū q̄s de
us ituros in suppliciu dixit eternū: z p̄ hui⁹ p̄sū
p̄tionis p̄suasione facere: vt de ip̄a q̄ vita: vel
desperet vel dubitet eterna. Nemo itaq; sic in
Ps. 76. telligat psalmū canentē: Nunq̄d obliuiscet mi
sereri de⁹: aut p̄tinebit in ira sua miseratōes su
as: vt opinet de hoib⁹ bonis verā: de malis fal
sam: aut de bonis hoib⁹ z malis angel verā. de
malis aut hoib⁹ falsam dei eē sniaz. Hoc em̄ qd̄
ait psalm⁹: ad vasa miscdie p̄tinet: z ad ip̄os fili
os p̄missōis: quoz erat vn⁹ etiā ip̄e p̄pha. qui
cū dixisset. Nūquid obliuiscet misereri de⁹: aut
p̄tinebit i ira sua miseratōes suas: p̄tinuo sub
Ibidem. iecit. Et dixi: nūc cepi: hec est imutatio dextere
excelsi. Exposuit p̄fecto qd̄ dixerit: nunq̄d: cō
tinebit i ira sua miseratōes suas: Ira em̄ dei ē
Ps. 143. etiā ista vita mortal ybi hō vanitati suis fact⁹ ē
z dies ei⁹ velut vmbra p̄tereūt. In q̄ tñ ira non
Mat. 5. obliuiscit misereri de⁹: faciedo solē suū oriri sup
p̄ bonos z malos: z pluendo sup iustos z iniu
stos: ac si nō p̄tinet in ira sua miseratōes suas:
maximeq; in eo qd̄ exp̄ssit h̄ psalm⁹ dicēdo: nūc

cepi: hec ē imutatio dextere excelsi: qm̄ in hac
ip̄a eoz erūnosa vita q̄ ira dei est: vasa miscdie
mutat in meli⁹: q̄uis adhuc in hui⁹ corruptio
nis miseria maneat ira ei⁹: q; nec in ip̄a ira sua
p̄tinet miseratōes suas. Cū ḡ isto mō cōpleat
diuini illi cātici v̄itas: nō ē eā necē etiā illic in
telligi. ybi nō p̄tinetes ad ciuitatē dei sempiter
no supplicio punient. S; qd̄ placet istā senten
tiā vsq; ad illa impioz tormēta p̄tendere: sal
tem sic itelligat: vt manēte in eis ira dei q̄ eter
no est p̄nūciata supplicio: nō cōtineat de⁹ i hac
ira sua miseratōes suas: z faciat eos nō tanta
q̄ta digni sunt penaz atrocitate cruciari: vt
cas penas: vel nūq; subeāt: vel aliqui finiant: s̄
vt eas mitiores q̄ merita sunt eozū leuiioresq;
patiant. Sic em̄ z ira dei manebit: z in ip̄a ira
sua miseratōes suas nō cōtinebit. Qd̄ qd̄ nō
ideo p̄firmo: qm̄ nō resisto. Letez eos q̄ putāt
minacit poti⁹ q̄ veracit dictū. Discedite a me
maledicti in ignē eternū. Et ibūt isti in suppliciu
eternū: z cruciabunt in seclā secloz. Et vermis
eozū nō moriet z ignis nō extinguet: z cetera
h̄mō: nō tā ego q̄ ip̄a scriptura diuina planissi
me atq; plenissime redarguit ac refellit. Fini
uite q̄pe in hac vita egerūt penitētiā: z iō fru
ctuosam: velut in hoc agro seminātes in q̄ de⁹
voluit cū lachrymis seminari: qd̄ postea cū lcti
cia meteret. Et tñ q̄s negabit qd̄ dñs p̄dixit in
eis fuisse cōpletū: nisi parū adūtat que ad mo
dū p̄ctōres de⁹ nō solū irat⁹: verū etiā miserat⁹
euertat. Euertunt em̄ p̄ctōres duob⁹ modis.
aut sicut sodomite vt p̄ctis suis ip̄i hoies pu
niant. aut sicut niniuite: vt ip̄a hoim p̄ctā peni
tendo destruant. Factū ē ḡ qd̄ p̄dixit de⁹. Euer
sa ē em̄ ninue q̄ mala erat: z bona edificata est
q̄ nō erat. Stātib⁹ ei mem̄ atq; domib⁹: euer
sa ē ciuitas in p̄ditis morib⁹: ac sic q̄uis p̄pha
fuerit p̄tristat⁹: qz nō ē factū qd̄ illi hoies timu
erūt illo p̄phetate vētur: sc̄m ē tñ qd̄ s̄iat. deo
p̄sciēte p̄dictū: qm̄ nouerat q̄ p̄dixit quō i meli
us eēt iplēdū. Ut s̄t nouerit isti in puerlū mise
ricordes q̄ p̄tineat qd̄ sc̄ptū ē. Q̄ m̄tra mltitu
do dulcedis tue dñe. quā abscondisti timētib⁹ te
legāt z qd̄ seq̄t. Perfecisti s̄t sperantib⁹ in te.
Quid ē abscondisti timētib⁹. p̄fecisti spantibus
nisi qz illis q̄ timore penaz suaz suā volūt iusti
ciā p̄stituerē q̄ in lege ē. nō ē iusticia dei dulcior
nesciūt eā: Nō em̄ gustauerūt eam. In se nāq;
sperāt n̄ i ip̄o. z iō eis abscondit mltitudo dulce
dinis dī. qm̄ timēt qd̄ deū. s̄ illo timore fuili q̄
nō ē in caritate. qz p̄fecta caritas foras mittit
timorē. Nō sperantib⁹ in eū p̄ficat dulcedinē suaz
inpirādo eis charitatē suā. vt timore casto nō
quem charitas foras mittit. sed p̄manente in

Ps. 76.

Mat. 25.
Ibidem.
Esa. 66.

Jone. 3.

Ps. 125.

Gen. 19.
Jone. 3.

Ibidem. 4.

Ps. 30.

Ibidem.

J. Job. 4.

1. Cor. 1. scilicet scilicet cum gloriā in dño gloriā. **Iusticia** q̄p̄ dei x̄ps est: q̄ fact̄ ē nobis: sicut dicit apl̄s: sapiētia a deo: et iusticia et sc̄ificatio: et redemptio: ut **1. Thim. 2.** quē admodū scriptū est. **Qui gloriā in dño gloriā** hāc dei iusticiā quā donat gr̄a sine meritis: nesciunt illi q̄ suā iusticiā volūt p̄stituerē: et iō iusticie dei q̄ x̄ps ē: nō sunt subiecti. **In q̄ iusticia ē multa multitudo dulcedis dei:** p̄p̄ quā d̄: in ps̄. **Gustate et videte q̄s dulce est dñs.** **Et hāc q̄dē in hac pegrinatōe gustātes:** nō ad satietatē sumētēs: esurim⁹ eā post ac sitim⁹: ut ea postea satietēs: **1. Job. 3.** mur. cū videbim⁹ eū sicuti est: et ip̄s eib⁹ q̄d scrip̄tū est. **Saturabor cū manifestabit gl̄ia tua:** ita p̄ficiet x̄ps multā multitudinē dulcedinis sue sperantib⁹ in eū. **Porro aut̄ si eā quā illi putāt dulcedinē suā de⁹ abscondit timētib⁹ eū:** qua nō est i pios dānatur⁹: ut h̄ nesciētēs et dānari timētēs recte viuāt: ac si possint eē q̄ orent p̄ non recte viuētib⁹: quō eam p̄ficiet sperantib⁹ in eū: q̄si q̄dē sicut somniāt phāc dulce dinē nō dānatur⁹ est eos q̄ non sperāt in eū. **Illa igit̄ ei⁹ dulcedo q̄ rat̄ quā p̄ficiet sperantib⁹ i eū:** nō quā p̄ficere putat̄ p̄tinentib⁹ et blasphemantib⁹ eū. **Frustra itaq̄ hō possit⁹ in h̄ corpe occultorū iudiciorū dei sibi noticiā arrogare p̄sumit.** **Illud q̄s apl̄cū. Lō clusit em̄ de⁹ oēs in infidelitate:** ut oib⁹ misereatur: nō iō dictū est q̄ neminē sit dānatur⁹: s̄ superi⁹ appet̄ vñ sit dictū. **Hā cū de iudeis postea credituris apl̄s loqr̄t ad gētes: ad q̄s vtiq̄ iōz credētēs scribebat epl̄as.** **Sic em̄ vos inq̄t aliq̄n si crediderit deo: nūc at̄ misericōdiā p̄secuti estis in illoz incredulitate: sic et hi nō crediderūt in v̄ra misericōdiā: ut et ip̄i misericōdiā p̄sequant̄.** **De inde subiecit: vñ isti sibi errādo blandiunt atq̄ ait. Lō clusit em̄ de⁹ oēs in infidelitate: ut oib⁹ misereat̄.** **Quos oēs nisi de q̄bus loquebat̄ tāq̄ dicēs: et vos illos. Deus ḡ et gentiles et iudeos quos p̄sciuit et p̄destinauit p̄formes fieri imaginis filij sui: oēs in infidelitate p̄clusit: ut amaritudine infidelitatis sue penitendo p̄fusi: et adducēdinē misericōdie dei credēdo p̄uersi clamaret̄ illud i psalmo. Q̄ multa multitudo dulcedinis tue dñe quā abscondisti timētib⁹ te: p̄fecisti aut̄ spantibus nō in se: sed in te. Omniū itaq̄ miseret̄ vasorū misericōdie. Quid est omniū: et eoz: s̄ quos ex gentib⁹: et eoz quos ex iudeis p̄destinauit: vocauit: iustificauit: glorificauit: non oim̄ hoim̄: sed iustoz oim̄ neminem damnaturus.** **Ca. XXV.**

Quod iam respōdeam⁹ etiā illis q̄ nō solū diabolo et angelis eius sicut nec isti: s̄ ne ip̄s q̄dē omnibus hoib⁹ liberationē ab eterno igne p̄mittit: verum eis t̄m̄ qui i p̄i baptisate abluti: et corpis eius et sanguinis p̄cipēs

facti sunt: quomodolibet vixerint: in quacūq̄ heresi vel impietate fuerint. **Sed contradicit eis apostolus dicens. Manifesta autem sunt opera carnis: que sunt fornicatio: immundicia luxuria: idolorum seruitus: veneficia: inimicitie: contentiones: emulationes: animositates: dissensiones: hereses: inuidie: ebrietates: comessationes: et his similia: que predico vobis sicut p̄dixi: qm̄ qui talia agunt regnum dei non possidebunt.** **Hec profecto apostolica falsa est sentētia: si tales post quātalibet t̄pa liberati regnum dei possidebūt.** **Sed quoniā falsa nō est: profecto regnū dei non possidebunt.** **Et si in regnū dei possessione nunq̄ erunt: eterno supplicio tenebuntur: qm̄ non est locus medius vbi non sit in supplicio q̄ illo non fuerit constitutus in regno.** **Quobrem q̄d ait dñs iesus. Hic ē panis qui d̄ celo descendit: si quis ex ipso manducauerit non morietur: ego sum panis viuus q̄ de celo descendit: si quis manducauerit ex hoc pane viuet in eternum: quomodo sit accipiendum merito queritur.** **Et ab istis quidem quibus nunc respondem⁹ hunc intellectū auferūt illi: quibus deinde r̄fidendū est: Hi sunt autē q̄ hanc liberationem nec oib⁹ habentib⁹ sacramentum baptismat̄ et corpis x̄pi: sed solis catholicis q̄uis male viuētib⁹ pollicentur: q̄ non solum inquit̄ sacramēto: s̄ re ip̄a māducauerunt corpus x̄pi: in ip̄o sc̄e eius corpe constituti.** **De quo corpore ait apostolus. Un⁹ panis: vnum corpus multi sumus.** **Qui ergo est eius corpis vnitare: id est in xp̄iano: um cōpāge membrorū: cui⁹ corpis sacramentuz fideles cōmunicantes de altari sumere consueuerunt ip̄e vere dicendus est manducare corpus x̄pi: et bibere sanguinem christi.** **Ac per hoc heretici et cismatici ab huius vnitare corpis separati: possunt idem percipere sacramentum: s̄ nō sibi vtile: immo vero etiam noxium: quo iudicentur grauius: q̄ vel tardius liberentur.** **Nō sunt enim in eo vinculo pacis: quod in illo exprimitur sacramēto.** **Sed rursus etiam isti q̄ recte intelligunt non dicendū cum manducare corpus x̄pi: qui in corpe non est x̄pi: nō recte p̄mittūt eis qui vel in heresim vel etiam in gētium superstitione m̄ ex illius corpis vnitare labuntur: liberationem quē dēq̄ ab eterni igne supplicij: primo q̄ debent attendere q̄ sit intolerabile atq̄ a sana doctrina nimis deuuz vt multi ac pene omnes cui hereses impias cōdiderint exeuntes de catholica ecclesia: et facti sunt heresiarche meliores habeant causas q̄ hi qui nunq̄ fuerunt catholici: cum in eorum laqueos incidissent: **Si illos heresiarche****

licente amore nō habuit: sine vrente dolore nō
perdit. **Ecce** quātū mibi videt iuēt^o ē ignis q̄
nullū eoz dānet: s̄ vñū dicit: alterū dānificet:
ambos p̄bet. **Si** autē ignē illū isto loco volueri
Dat. 25 mus accipe: de q̄ dñs dicit sinistris. **Discedite** a
me maledicti in ignē eternū: vt in eis etia; isti
1. Cor. 3 eē credant: q̄ edificāt sup fundamentū ligna:
fenū: stipulā: eosq; ex illo igne post tps pro ma
lis meritis imptitū liberet boni meriti funda
menti: qd arbitramur dexteros qbus dicitur.
Dat. 25 **Venite** bñdicti p̄ris mei possidete patū vobis
regnū: nisi eos q̄ sup edificauerit sup fundamē
1. Cor. 3 tū: aurū: argentū: lapides p̄ciosos. **S; in** illuz
Ibidem ignē de quo dictū est: sic tñ q̄si p̄ ignez: si h̄ mō ē
itelligēd^o: vtriq; mittēdi sūt r̄ dextri scz et sini
stri. **Ilo** q̄ppe igne vtriq; p̄bandi sūt: de quo di
1. Cor. 3 ctū est. **Dies** em̄ dñi declarabit qm̄ in igne re
uelabit: r̄ vnus cuiusq; op^o q̄le sit ignis p̄babit
Si ergo vtriq; probabit ignis: vbi si cui^o op^o p̄
manserit: i. nō fuerit igne p̄sumptū: qd supedi
ficauit mercedē accipiat: si cui^o autē op^o arserit
dānū patiat^o: p̄fecto nō ē ille ip̄e etern^o ignis.
In illū em̄ soli sinistri nouissima et p̄petua dā
natiōe mittēt: iste autē dextros probat. **S; ali^o**
eoz sic p̄bat: vt edificū qd sup xpm̄ fundamē
tū ab eis iuenerit eē p̄structū: non exurat atq;
p̄sumat: alios at̄ aliter: id ē vt qd sup edificaue
rūt ardeat dānūq; inde patiat^o: salui fiāt autē
qm̄ xpm̄ in fundamentū stabilit^o positū p̄cellē
ti caritate tenuerūt. **Si** autē salui fiēt: p̄fecto et
ad dexterā stabūt: r̄ cū ceteris audiēt. **Venite**
Dat. 25 bñdicti p̄ris mei possidete patū vob̄ regnū: nō
ad sinistrā vbi illi erūt q̄ salui nō erūt: r̄ iō audi
ent. **Discedite** a me maledicti in ignē eternū.
Ibidem **Nemo** q̄ppe ab illo igne saluabit^o: qz in supplici
1. Cor. 6 um eternū ibūt illi oēs: vbi vermis eoz n̄ mo
riet^o: r̄ ignis nō extinguet^o: q̄ cruciabunt die ac
nocte in secula seculoz. **Post** istū sane corpis
mortē: donec ad illū veniat q̄ post resurrectio
nē corp̄m futur^o ē dānatōis r̄ remunerationis
vltim^o dies: si h̄ tps in vuallo sp̄is defunctorū
eiusmōi ignē dicūt p̄peti: quē n̄ sentiāt illi q̄ nō
habuerūt tales mores r̄ amores i hui^o corpis
vita: vt eoz ligna r̄ fenū r̄ stipula p̄sumat: ali
q̄ sentiāt q̄ eiusmōi secū edificia portauerūt: si
ue ibi tñ: siue hic r̄ ibi: siue iō hic vt nō ibi: sc̄la
ria q̄uis a dānatōe venialia p̄cremantē ignez
trāsitorie tribulatiōis iueniāt: n̄ redarguo: qz
forsitā verū est. **Pōt** q̄ppe ad istā tribulationē
p̄tinere etiā ip̄a mors carnis q̄ p̄cti p̄mi p̄pe
tratiōe p̄cepta ē: r̄ fm̄ cuiusq; edificū tpe suo
ab vnoq; suscepta: p̄nt r̄ p̄secutiōes ecclie qui
bus martyres coronati sūt: r̄ q̄s patiūt q̄cūq;
xp̄iani: p̄bat vtraq; edificia velut ignis: r̄ alia

p̄sumūt cū ip̄is edificatorib^o: si xpm̄ in eis nō i
ueniunt: fundamētū: alia sine ip̄is si inueniunt
qz licet cū dāno salui erūt: ip̄i nō p̄sumēt p̄p̄
xp̄i vicz meritū in fundamēto repta q̄ manet in
eternū. **Erit** etiā in fine seclū tribulatio tpe ant.
Dat. 24 t̄ xp̄i: q̄lis nunq; antea fuit: qz m̄tra erunt tunc
edificia siue aurea siue fenea sup optimū fūda
mentū qd ē xps iesus: vt ignis ille p̄bet vtraq;
r̄ de alijs gaudiū de alijs i ferat dānū: neutros
tñ p̄dat in qb^o h̄ iueniet p̄p̄ stabile fūdamētū.
Quicūq; at nō dico vroz cui^o etiā cōmixtiōe
carnis ad carnalē vti^o volupratē: s̄ ip̄a q̄ ab hu
iusmōi delectatiōib^o aliena sunt noia pietatis
hūano more carnalit diligēdo xpo anponit: nō
eū h̄z in fūdamēto: r̄ iō nō p̄ignē salu^o erit: s̄ sal
uus nō erit: qz eē cū saluatore nō p̄ofit: q̄ d̄ hac
re aptissime loquēs ait. **Qui** amat p̄ez aut ma
Dat. 10 trē plusq; me: nō ē me dign^o: r̄ q̄ amat filiū aut
filiā sup me: nō ē me dign^o. **Uex** q̄ has necessi
tudines sic amat carnalit: vt tñ eas xpo dñio nō
p̄ponat: malitq; ip̄is carere q̄ xpo si ad hūc fue
rit articulū tēptatiōis adduct^o: p̄ignē salu^o erit
qz ex eaz amissioe tñ n̄cē ē vroz dolor: q̄tū he
ferat amor. **Poro** q̄ p̄em: m̄ez: filios filiazq;
fm̄ xpm̄ dilexerit vt ad ei^o regnū obrinēdū: ei
q; coherēdū illis p̄sular: vlt^o h̄ eis diligat q̄ mē
bra sūt xp̄i: absit vt ista dilectio rep̄at in lignis
feno: r̄ stipula p̄sumēda: s̄ p̄oz: sus edificio au
reo: argēteo: gēmeozq; deputabit. **Quo** autē p̄t
eos pl^o amare q̄ xp̄m: q̄s amat vtiq; p̄p̄ xp̄m.
Est eis r̄idē q̄ dicitur. **1. Cor. XXVII**
r c̄no igne illos r̄tūmō arduos q̄ pro
p̄ctis suis facere dignas elemosynas
negligūt: p̄p̄ illd̄ qd ait ap̄ls iacob^o. **Iudicuz**
at̄ sine miscōia illi q̄ nō fec̄ miscōiam. **Qui** ḡ fec̄
Iac. 2 in dunt: q̄uis nō correxerit p̄ditos mores: s̄ ne
farie ac neq̄ter inf̄ ip̄as suas elemosynas vix
rit: cū miscōia illi futur^o ē iudiciū: vt aut nō dā
nef̄ oīno: aut p^o aliq̄d tps a dānatōe nouissima
liberēf. **Hec** ob aliō existimāt xp̄m de solo deli
ctu atq; neglectu elemosynaz discretiōem inf̄
dextros r̄ sinistros eē factuz: qz alios i regnū
alios in suppliciū mittet c̄nū. **Et** at̄ q̄tidiana
sibi opinēf q̄ facē oīno nō cessant: q̄liacūq; r̄
q̄tracūq; sint p̄ elemosynas dimitti posse p̄ctā:
ofonē quaz docuit ip̄e dñs: r̄ suffragatricē: sibi
adhibere conant^o r̄ testē. **Sic** em̄ null^o ē in dunt
dies q̄ a xp̄ianis h̄ ofo nō dicat: ita nullū ē q̄tid
anū q̄lecūq; p̄ctm̄ qd p̄ illā nō dimittat^o: cū dici
mus **Dimitte** nob̄ debita n̄ra: si qd seq̄f facere
Dat. 9 curem^o. **Sic** r̄ nos dimittim^o debitorib^o n̄ris. **Ibidem**.
Nō em̄ ait dñs in dunt **Si** dimiserit^o p̄ctā hoib^o
dimittet vob̄ p̄f vt q̄tidiana pua p̄ctā: s̄ dimit
tet vob̄ in dunt p̄ctā v̄ra. **Qualiacūq;** ḡ vel q̄ta
R

cunq; sint: etiā si q̄tidie ppetrēt nec ab eis vita
 discedat i meli' cōmutata: p elemosynā venia
 nō negata remitti sibi posse p̄sumūt. **S**z bñ q̄
 isti dignas p pctis cōmonēt elemosynas ec̄ fa
 ciēdas: qm̄ si dicerēt q̄lescūq; elemosynas pro
 pctis z q̄tidiais z magnis: z q̄staciōq; scelex cō
 fuerudie miscōiaz posse i petrare dinā: vt ea q̄
 tidiana remissio se q̄ret: viderēt rem se dicē ab
 surdā atq; ridiculāz. **S**ic ei cogere fateri fieri
 posse: vt opulētissim' hō decē nūmulus diurnis
 i elemosynas ip̄sis: homicidia: z adulteria: z
 nefaria q̄q; facta redieret. **Q**d si absurdissimū
 z ifanissimū est dicē: pfecto si q̄rat q̄ digne sint
 p pctis elemosyne: d̄ qb' etiāz xp̄i p̄cursor ille
 dicebat. **F**acite ḡ fructus dignos penitētie: p
 culdubio n̄ luenient eas facere: q̄ vitā suā vltz
 ad mortē q̄tidianoz criminū ppetratōe p̄fodi
 unt. **P**rimū qz i auferēdis reb' aliēis lōge pla
 diriplūt: ex qb' p̄ exigua paupib' largiēdo xp̄m
 se ad h̄ pasce existimāt: vt licētiā malefctōz ab
 illo se emisse vel q̄tidie poti' emere credētes:
 securi dānabilia tāta cōmittāt. **Q**ui si pro vno
 scelere oīa sua distribuerēt i digētib' membris
 xp̄i nisi desisterēt a talib' factis: habēdo carita
 tē q̄ nō agit p̄perā: aliqd̄ eis p̄desse si posset: q̄
 ḡ dignas p suis pctis elemosynas fac: p̄i' eal
 face iicipiat a se ip̄o. **I**ndignū ē em̄ vt i se si faci
 at q̄ faci p̄ximū cū audiat dicētē dñm. **D**iligēs
 p̄ximū tāq; te ip̄m. **I**teq; audiat. **M**iserānie
 tue placēs deo. **H**ac ḡ elemosynā: i vt deo pla
 ceat: nō facies aīe sue: quō dignas p pctis suis
 elemosynas face dicēd' ē: **A**d h̄ em̄ z illud scri
 ptū ē. **Q**ui sibi malign' ē cui bon' erit: **E**t enēs
 q̄ppe adiuuāt elemosyne. **E**t vtiq; intuēdū est
 qd̄ legim'. **F**ili peccasti: nō adicias itez: z d̄ p̄
 teritis tuis de p̄care vt dimittat̄ nbi. **P**rop̄ h̄
 ḡ elemosyne faciēde sū r: vt cū d̄ p̄ritis pctis d̄
 p̄camur: exaudiamur: nō vt i eis p̄seuerātes li
 cētiā malefaciēdi nos p elemosynas compare
 credam'. **I**ō āt dñs z dextris elemosynas ab
 eis factas: z sinistr' nō factas se i putatur ec̄ p̄
 dixit: vt hīc ofideret q̄tū valeāt elemosyne ad
 p̄ora delēda: nō ad p̄petua ipune cōmittenda
 pctā. **T**ales āt elemosynas n̄ dicēdi sūt face: q̄
 vitā nolūt a cōsuetudie scelex i meli' cōmuta
 re. **Q**uia z i h̄ q̄ ait. **Q**ñ vni ex minis meis nō
 fecistis mihi nō fecistis ondit eos n̄ facere etiā
 qm̄ se facere existimāt. **S**i em̄ xp̄iano elurienti
 panē tanq; xp̄o darēt: pfecto sibi panē iusticie
 qd̄ ip̄e xp̄s ē n̄ ne garēt: qm̄ de' si cui def: s̄ quo
 aīo def attēdit. **Q**ui ḡ xp̄m diligit i xp̄iāo: hoc
 aīo ei porrigit elemosynā q̄ accedit ad xp̄m: si
 q̄ vult recedere ipunit' a xp̄o. **T**āto em̄ magis
 q̄sq; deserit xp̄m: q̄ro magi diligit qd̄ ip̄robat
 xp̄s. **H**ā qd̄ cuiq; p̄dest qd̄ baptizat: si nō iusti

Mat. 3.

1. Cor. 13.

Mat. 22.

Eccī. 30.

Eccī. 14.

Ibid. 21.

Mat. 25.

ficat: **N**ōne q̄ dixit: nisi q̄s renat' fuerit ex aq̄ **Iob. 3.**
 z sp̄s sancto n̄ intrabit i regnū dei: ip̄e etiā dixit
Nisi abūdauerit iusticia v̄ra sup scribāz z pha **Mat. 5.**
 riseoz: nō intrabit i regnū celoz. **C**ur illud ti
 mēdo multi curāt baptizari: z h̄ nō timēdo: nō
 multi curāt iustificari. **S**ic ḡ nō dic̄ fratri suo fa **Ibidem.**
 tue: q̄ cū h̄ dic: nō ip̄i frastrati s̄ pctō ei' i fesus
 ē: alioqn̄ re' erit gehēne ignis: ita ecōtrario: q̄
 porrigit elemosynā xp̄iano: nō xp̄iāo porrigit:
 q̄ nō i eo diligit xp̄m: nō āt diligit xp̄m: q̄ iustifi
 cari recusat a xp̄o. **E**t quēadmodū si q̄s p̄oc
 cupat' fuerit i aliq̄ delicto: vt fratri suo dicat sa
 tue: i nō ei' pctm̄ volēs auferre cōuincit iusti
 cie: parū ē illi ad h̄ redimēdū elēosynas facere
 nisi etiā qd̄ ibi sequit' remediū recōlitationis
 adiūgat. **I**bi ei sequit'. **S**i ḡ offers mun' tuum **Ibidem.**
 ad altare: z ibi recordat' fueris qz frat' tu' h̄za
 liqd̄ aduersū te: relinq̄ ibi mun' tuū an̄ altare
 z vade p̄i' recōciliare fratri tuo: z tūc venies
 offeres mun' tuū: ita parū ē elēosynas q̄stati
 ber facere p̄ q̄cūq; scelex: z in p̄suetudine sce
 lex p̄manere. **S**ro x̄o q̄tidiana quā docuit ip̄e
 dñs: vñ z dñica nuncupat: delet qd̄ q̄tidiana **Mat. 6.**
 pctā cū q̄tidie d̄. **D**imittē nob̄ debita n̄ra: quā
 do id qd̄ sequit' si solū d̄: s̄ etiā fit. **S**ic z nos di
 mittim' debitorib' n̄ris. **S**z qz sūt pctā iō dicit
 nō vt iō fiat qz d̄. **P**er h̄c em̄ voluit saluator
 ofiderē: q̄tūlibet iuste in hui' vite caligie atq;
 ifirmitate viuam': nō nob̄ decē pctā p̄ q̄bus di
 mittēdis dēam' ozare: z eis q̄i nos peccāt vt z
 nob̄ ignoscat̄ ignoscere. **N**ō itaq; p̄pterea dñs
 ait. **S**i dimiseritis pctā hoib': dimittet vob̄ et **Ibidem.**
 p̄f vester pctā v̄ra: vt d̄ hac orōne p̄si: securi q̄
 tidiana scelera facerem': vel potētia q̄ n̄ time
 rem' hoim̄ leges: vel astucia q̄ ip̄os hoīes fal
 lerem': s̄ vt pillā discerem': nō putare nos ec̄
 sine pctis: etiā si a crimib' cēm' imūces: sic etiā
 legi veteri sacer dotes h̄ ip̄m deus d̄ sacrificijs
 admonuit: q̄ iussit eos p̄mū p suis: deinde pro
 p̄li offerre pctis. **H**ā etiā ip̄a x̄ba tāti magistr̄
 z dñi n̄ri vigilans i ruēda sūt. **N**ō em̄ ait. **S**i di
 mi serū' pctā hoib': z p̄f vester dimittet vob̄ia **Mat. 6.**
 q̄liaciōq; pctā: s̄ ait pctā v̄ra. **Q**uotidianā q̄p
 pe orationē docebat: z iustificat' vtiq; discipul'
 loquebat. **Q**uid ē ḡ pctā v̄ra: nisi pctā sine qb'
 nec vos est: q̄ iustificati z sacrificati estis. **U**bi
 ḡ illi q̄ p̄ h̄c orōne occasionē p̄petradōz q̄tidie
 scelex querūt: dicūt dñm significasse etiāz ma
 gna pctā: qm̄ nō dixit: dimittet vob̄ pctā pua: s̄
 pctā v̄ra. **I**bi nos p̄siderātes q̄lib' loq̄bat: z au
 diētes dictū pctā vestra: nihil aliud dēm' existi
 mare q̄ pua: qm̄ taliū tā nō erāt magna. **U**erū
 tamē nec ip̄a magna a qb' oīno mutar' i meli'
 morib' recedendū est: dimittunt̄ orātib': nisi **Ibidem.**
 fiat qd̄ ibi d̄. **S**ic z nos dimittim' debitoribus

Mat. 5.
Ibidem.
Ibidem.
Mat. 6.
Ibidem.
Mat. 6.
Ibidem.